

KKV Körkép – 2006 / október: A kis- és közepes vállalkozások üzleti helyzete és véleménye az intézményi és szabályozási környezetről

A Figyelő, az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet (GVI) és a Volksbank Rt. 2005. januárjában közös kutatást indított a kis- és közepes vállalkozások üzleti helyzetének, rövid távú kilátásainak feltárására és a cégcsoport üzleti helyzetét befolyásoló gazdasági és intézményi tényezők és hatások felmérésére. E vizsgálat során negyedévente, összesen 300 a feldolgozóiparba, az építőiparba és a szolgáltatásokba sorolt cég körében, egymással megegyező mintán, a kis- és közepes cégek gazdasági teljesítményét és ágazati megoszlását reprezentáló céget kérdezzük meg és elemezzük a kapott eredményeket.

A legutóbbi, 2006. októberi adatfelvétel (2005. október 17- november 7.) eredményei arra mutatnak, hogy némileg javul 2006. második félévében a kis- és közepes cégek üzleti helyzete, miközben csökkent a várakozások körüli bizonytalanság. A kapacitáskihasználtság különösen magas, 79%-os átlagos értéket ér el 2006 IV. negyedévében. A javuló tendencia azonban nem egyértelmű és nem minden mutató esetében figyelhető meg. A várható kapacitáskihasználás és beruházási aktivitás megítélése is romlott az utóbbi hónapokban. Eközben a cégek áremelési hajlandósága erősödött az utóbbi félévben, ami a költséginfláció veszélyének erősödésére utal. Ez a megfigyelés erősen összefügg a Gyurcsány kormány megszorító intézkedéseinek, az adóterhek növekedésének hatásaival. A cégek az ebből adódó többletterheiket próbálják vevőikre és a fogyasztókra áthárítani.

A szabályozási környezet megítélése érezhetően romlott az adórendszer kiszámíthatóságával és a biztonságos üzleti kalkulációt felborító hatásával összefüggésben. A korrupciós kínálattal kapcsolatos vállalati vélemények nem változtak tavaly óta – azaz továbbra is a cégek jelentős számára ismerős tranzakcióként kell számításba vennünk a magyar gazdaságban. E téren a magyar és a külföldi tulajdonban lévő cégek magatartási mintái meglehetősen eltérnek egymástól.

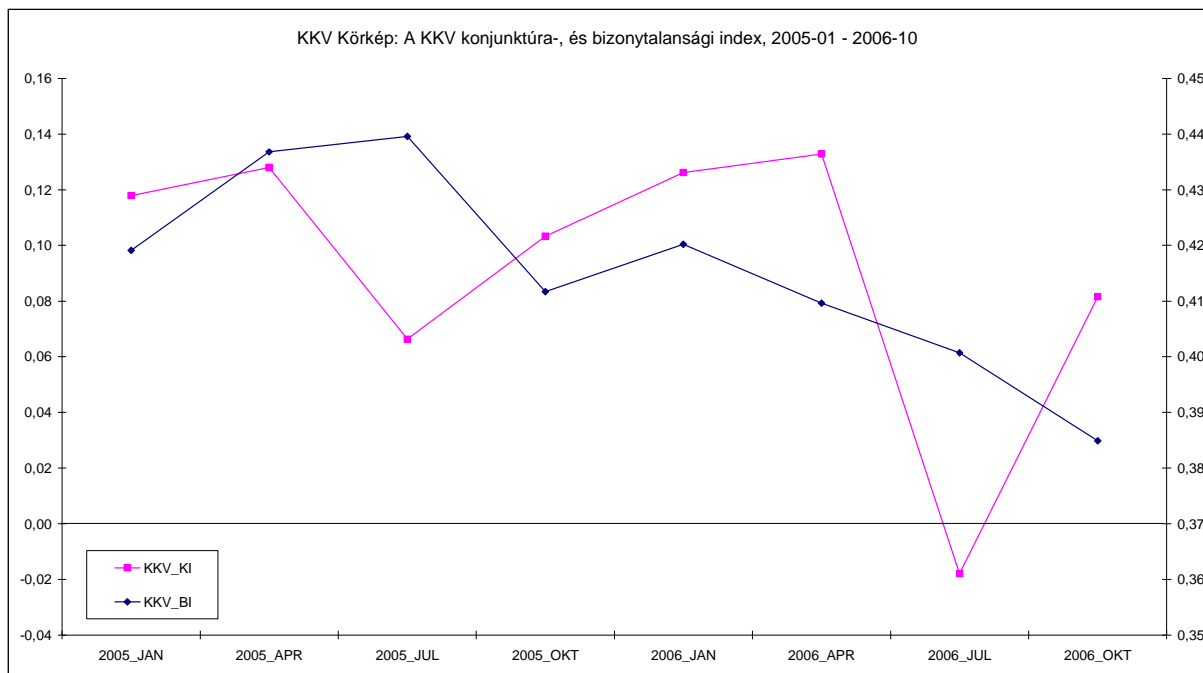
Kutatásvezető:

Tóth István János, ügyvezető igazgató (e-mail: tothij@gvi.hu)

Kézirat lezárva: 2006. november 19.

KKV Körtkép: Konjunktúra Index és Bizonytalansági Index, 2005-2006

Megjegyzés: bal skála KKV konjunktúra index, jobb skála KKV bizonytalansági index

Forrás: Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet

Tartalom

Tartalom	3
1. A vizsgálat célja	4
2. A minta	4
3. Konjunktúra.....	5
3.1. Konjunktúra, és bizonytalansági index	5
3.2. Kapacitáskihasználás jelenlegi szintje.....	7
3.3. Rendelésállomány	8
3.4. Termelési szint és üzleti helyzet.....	9
3.6. A létszám és a beruházások várható alakulása.....	11
3.7. Az árak alakulása	12
4. Intézményi és szabályozási környezet.....	13
4.1. Közszolgáltatások minősége	13
4.2. Szabálytalan ügymenet és a korrupciós kínálat.....	17
Táblázatok, ábrák	20

1. A vizsgálat célja

A KKV Körtkép a Figyelő, a Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet (GVI) és a Volksbank közös kutatása, amely azt tűzte ki célul, hogy negyedéves rendszerességgel vállalati empirikus adatfelvétellel alapozva vizsgálja és elemezze a magyarországi kis- és közepes vállalati szektor üzleti helyzetét, kilátásait és e cégek üzleti helyzetét befolyásoló tényezőket. A vállalkozások konjunkturális helyzetére vonatkozó kérdéseken kívül minden esetben olyan aktuális témákat, problémákat és az erre adott vállalati reakciókat vizsgálunk, amelyek fontos szerepet játszanak e vállalatcsoport alkalmazkodóképessége, jövedelmi helyzete és fejlődése szempontjából. A nyolcadik felvételre, 2006. október 17 - november 7. között került sor. Ebben a felmérésben, hasonlóan a tavalyi októberi vizsgálatához, a vállalkozások intézményi és szabályozási környezettel kapcsolatos véleményére voltunk kíváncsiak.

2. A minta

A mintát úgy alakítottuk ki, hogy a KSH kimutatásai szerint legalább 20 főt foglalkoztató¹ cégek nagyság szerint képzett csoportjainak arányai tükrözzék e cégcsoportoknak az aggregált foglalkoztatásban játszott szerepét, és ezzel egyidejűleg illeszkedjen e cégcsoportban a feldolgozóipar, építőipar és szolgáltatások GDP-hez való hozzájárulásának arányaihoz (lásd az 1. 2. és 3. táblázatokat).

Kutatásunkban így a KKV Körtképben felmért cégek a gazdasági súlyuk és a foglalkoztatottságban játszott szerepük szerint megfelelően reprezentálják a magyar KKV szektort alkotó vállalatokat. A felvétel alapján kapott eredmények általánosíthatók a 20-249 főt foglalkoztató cégek egészére.

A felvételek során megkeresett vállalkozások szinte teljesen azonos megoszlást mutatnak a vállalatok besorolására használt ismérvek, mint pl. ágazati besorolás, létszám-kategória, export aránya vagy a nettó árbevétel tekintetében. A mintatulajdonságok megegyezése azért fontos, mert ez megbízható alapot teremt a felvétel időpontjaiban adott válaszok összehasonlításához. A 2006 októberi felvétel adatait a fent ismertetett szempontok szerint súlyoztuk (lásd a 4. táblázatot).

A 2006. júliusi felvétel során 303 cég vezetője válaszolt telefonon a kérdezőbiztosok által feltett kérdésekre. A válaszadó cégek 73 %-a teljes egészében magyar tulajdonú, míg 12%-uk részben és 15%-uk teljes egészben külföldi tulajdonban van. A cégek 59 %-a csak belföldre szállít és 30 %-uk az árbevétel kevesebb mint felét, 11 %-uk pedig többségét Magyarországon kívül értékesíti. Az exportáló cégek 86%-a szállít az EU más országaiba, és 80%-uknál az értékesítés több mint fele uniós belüli exportból származik.

---

¹ A 20 fős határt az a tapasztalat indokolta, hogy a kisebb, 10-19 főt foglalkoztató cégeknek a vállalati felvételekre adott válaszai több elháríthatatlan problémától terheltek. Egyrészt e cégek között a válaszadási hajlandóság számottevően alacsonyabb, mint a nagyobb cégeknél, másrészt – és főleg – az általuk adott válaszok pontossága rendkívül gyenge és érvényessége sem kielégítő.

3. Konjunktúra

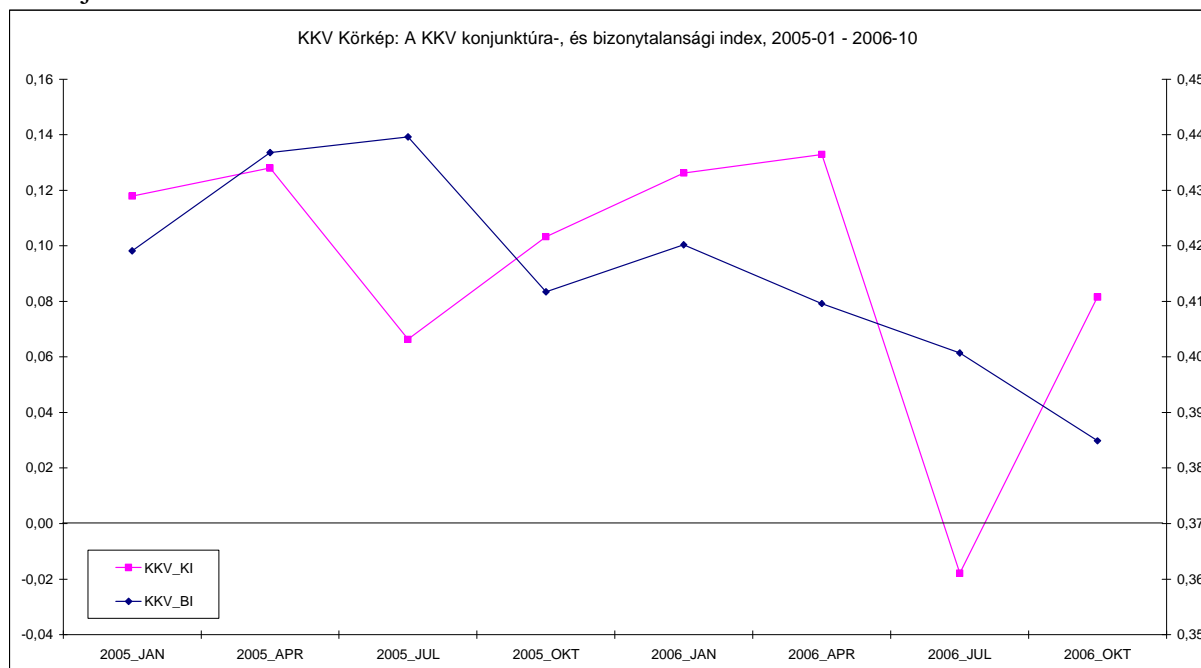
3.1. Konjunktúra, és bizonytalansági index

Az üzleti helyzet mutatói összességében a javuló tendencia folytatódását mutatják. Mind a rendelésállomány, mind az üzleti helyzet, a jövedelmezőség és a termelési szint javult a II. negyedévben és így tovább folytatódott a 2006 egészére jellemző javuló tendencia. Ez alól egyedül a jövedelmezőség számít kivételnek: 2005 januárja óta nincs e téren érdemleges változás (lásd a 3.1.2. ábrát).

A jövőre vonatkozó várakozásokban már nem ilyen egyöntetű a kép (lásd a 3.1.3. ábrát). A termelési szint és a kapacitáskihasználás csökkenésére számítanak a cégek a következő félévben, miközben a beruházási aktivitás, a jövedelmezőség, a munkaerő kereslet és az üzleti helyzet terén a cégek felfelé korrigálták a nyári – rendkívül pesszimista – várakozásaikat. De még így is a mostani felvétel eredményei inkább visszafogott várakozásokat, illetve további romló tendenciát takarnak. A fentiek eredményeként a KKV Konjunktúra Index emelkedett ugyan a nyári negatív értékhez képest, de így is alacsony 0,08-as értéket ért el, ami az eddigi legalacsonyabb októberi érték. A KKV Bizonytalansági Index értéke tovább csökkent (lásd a 3.1.1. ábrát), amit úgy értelmezhetünk, hogy a kkv szektoron belül a Gyurcsány csomag első lépéseinek nyári meghirdetése és szeptemberi életbelépése utáni vélemény-korrektció általános jelenség volt.

A kkv-k termelési szintjének növekedése folytatódott: a II. negyedévben is: a cégek minden eddiginél magasabb hányada (44%-a) jelzett növekedést és csak 21%-uk csökkenést. A cégek jövedelmezőségi pozíciója pedig – hasonlóan a nyár előtti tendenciákkal – ismét együtt mozgott a termelési szint alakulásával.

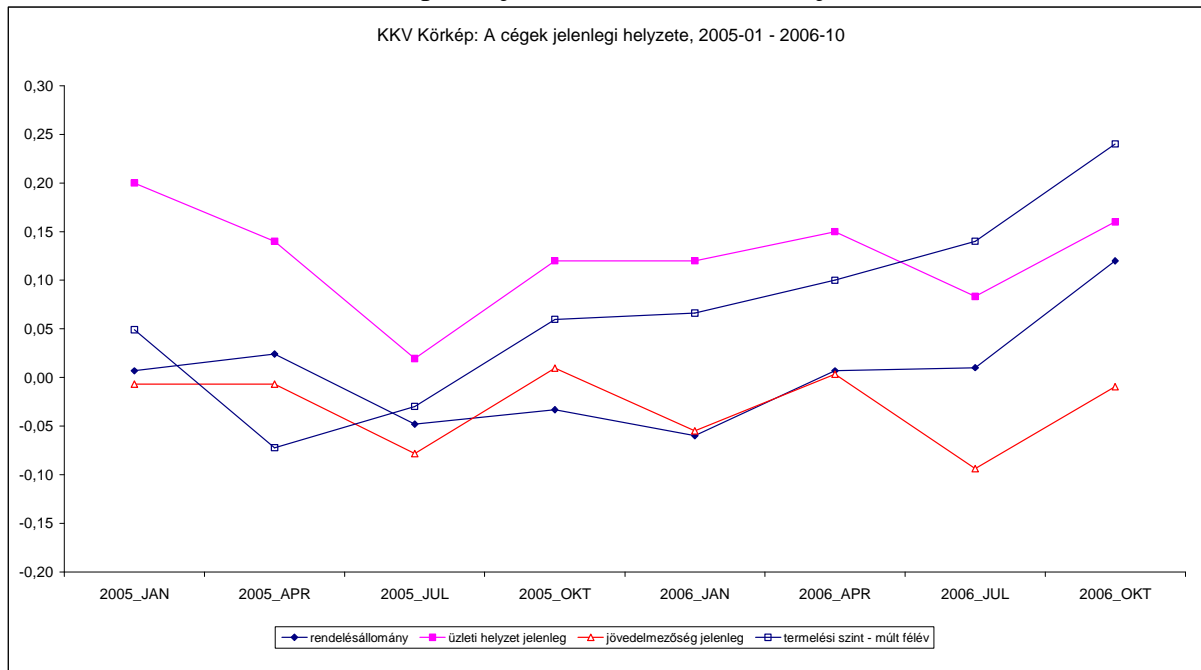
3.1.1. ábra: KKV Körkép: Konjunktúra index és bizonytalansági index alakulása. 2005. január - 2006. október

Megjegyzés: bal skála KKV konjunktúra index, jobb skála KKV bizonytalansági index
 Forrás: GVI

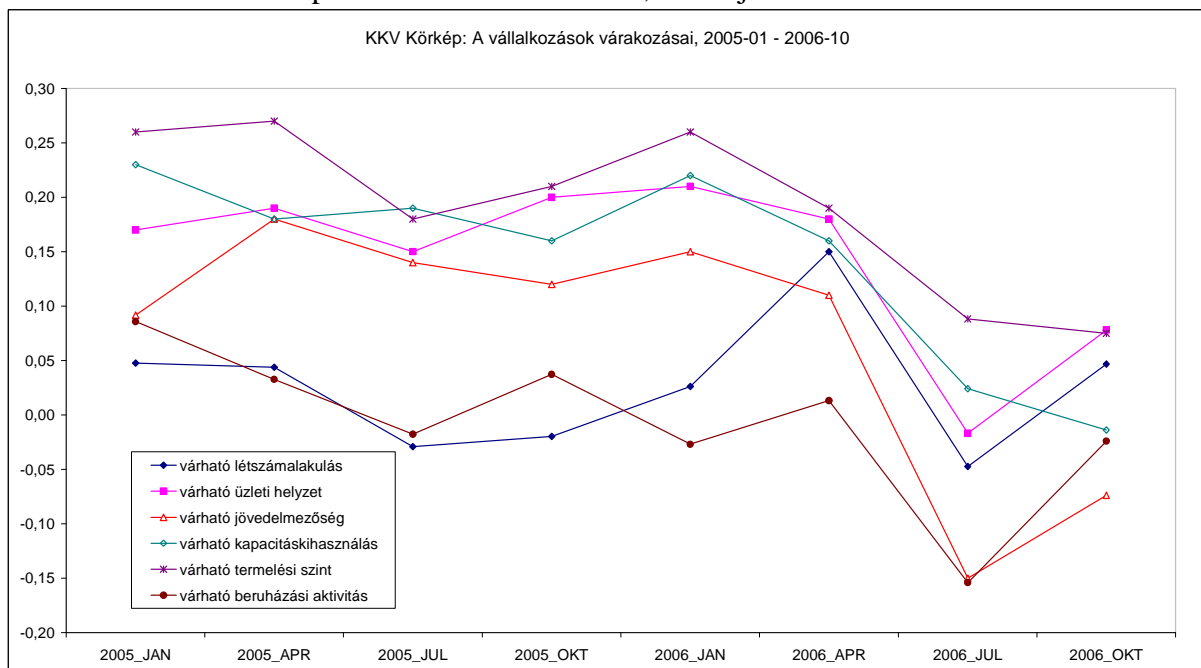
A közepes és a kis cégek körében egyaránt javult a KKV Konjunktúra Index. A legmagasabb értéket a nagyobb cégeknél figyelhetjük meg, míg a kis cégeknél a 0 közeli érték a kilátások bizonytalanságára utal. Az exportáló cégekre magasabb érték jellemző, és különösen a kisebb arányban exportálóknál volt erős a korrekció (lásd a 2. ábrát). A tisztán külföldi tulajdonban lévő cégek kilátásai továbbra is legjobbak, és a jelenlegi korrekció nem nagyon változtatott e téren a magyar és a külföldi tulajdonban lévő cégek várakozásaiban megfigyelhető különbségen. (lásd az 1-3. ábrát).

3.1.2. ábra: KKV Körkép: konjunktúra mutatók, 2005. január - 2006. október

Forrás: GVI

3.1.3. ábra: KKV Körkép: rövid távú várakozások, 2005. január - 2006. október

Forrás: GVI

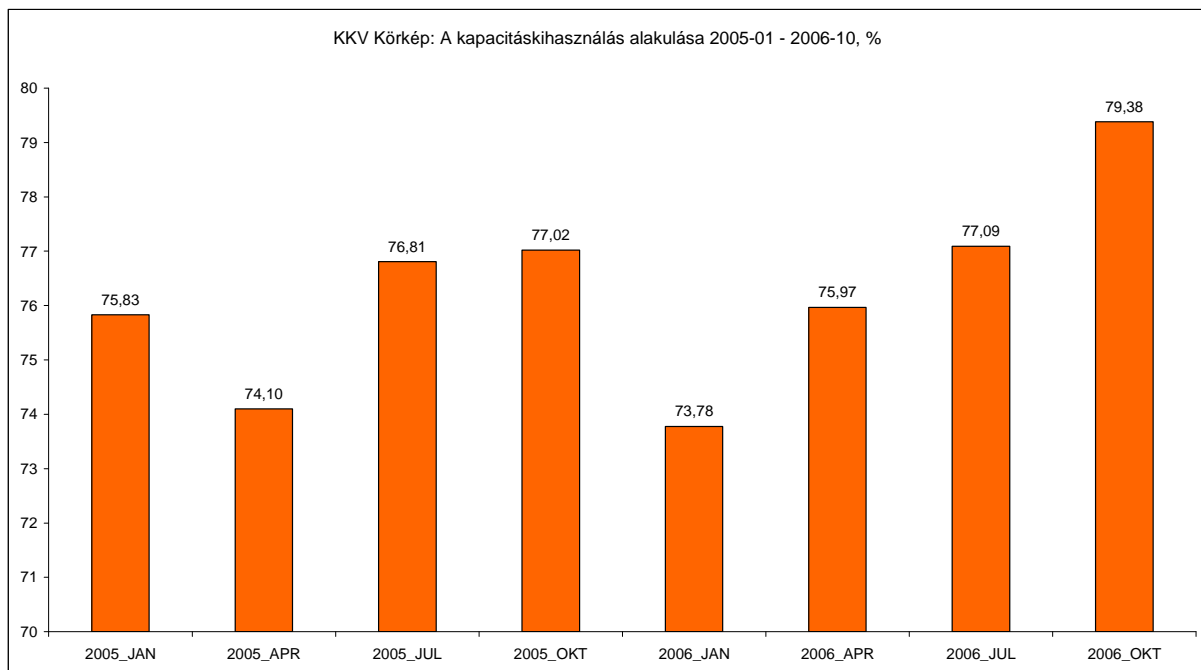
3.2. Kapacitáskihasználás jelenlegi szintje

Az elmúlt negyedévihez képest a KKV-k körében több mint két százalékponttal nőtt a kapacitáskihasználás, ami így a 2005 januári felvétel óta a kapacitáskihasználtság legmagasabb szintjét jelenti (lásd a 3.2.1. ábrát).

Továbbra is a külföldi tulajdonban lévő cégek kapacitáskihasználása a legmagasabb (84% körüli) és jelentősen nőtt a nyári felvétel óta. De növekvő tendenciát figyelhetünk meg a magyar tulajdonban lévő cégeknél is – körükben is magas, 76%-os szint figyelhető meg. A kapacitáskihasználtság növekvő tendenciáját a belföldi kereslet mozgatta leginkább, míg a döntően exportáló cégeknél csökkenés látható (78%-ról, 75%-ra), addig a belföldre termelő és részben exportáló cégek nagyobb kapacitáskihasználtsággal működtek. Ágazatok szerint nem láthatunk különbségeket e tendenciában, csak a szintekben: az építőipari kkv-k adata szökött a magasba, meghaladva a 85%-ot (lásd a 7. ábráz). Ezt részben magyarázhatja az építőipari termelés szezonálisága, és szeptember-októberi kedvező időjárás is közrejátszhat ebben.

A javuló tendencia egyöntetűsége mellett a különböző nagyságú cégek kapacitáskihasználtsága sem tér el számottevően egymástól (lásd a 8. ábrát).

3.2.1. ábra: Az átlagos kapacitáskihasználás alakulása a KKV szektorban (%), 2005. január - 2006. október

Forrás: GVI

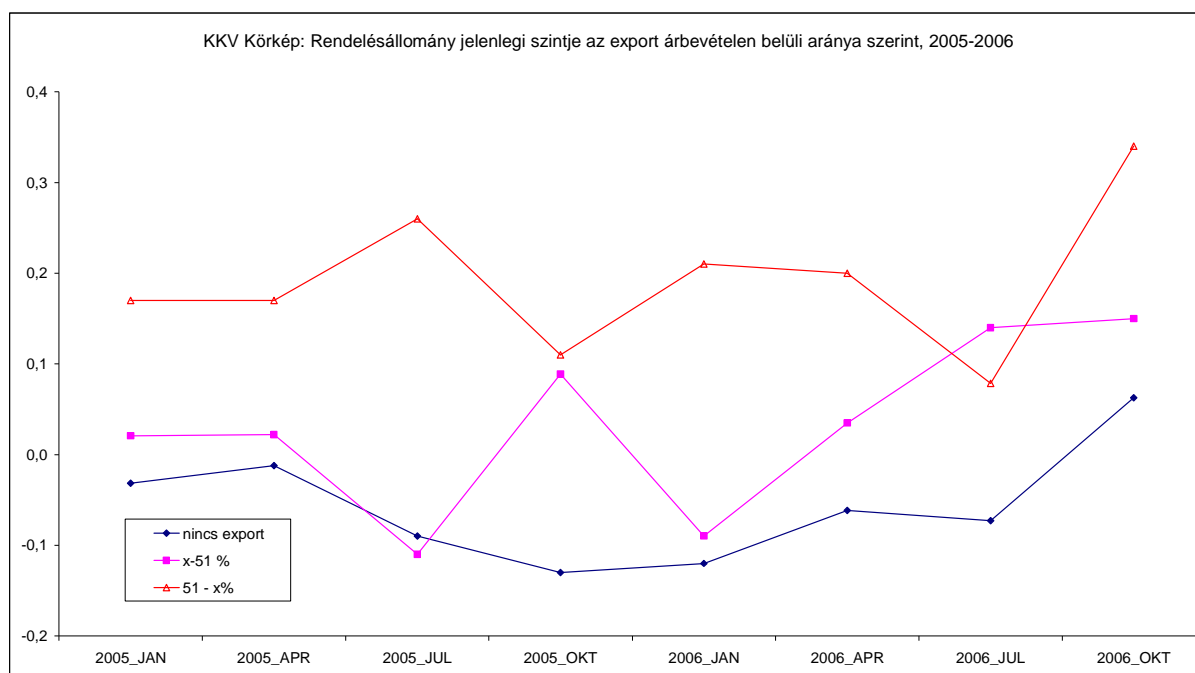
3.3. Rendelésállomány

A rendelésállomány mutatója is jelentős keresletnövekedésről tudósít: a cégek 28%-a állította, hogy nőtt a rendelésállománya az elmúlt három hónapban és csupán 16%-uk számolt be csökkenésről.

Leginkább az exportáló cégek rendelésállománya nőtt meg, ami az exportkereslet növekedésének IV. negyedévi folytatódását jelzi előre. A belföldi kereslet növekedésén pedig nem tükröződik a megszorító csomag hatása, mivel itt folytatódott és felerősödött a rendelésállomány növekedésének tendenciája (lásd a 9. ábrát). A döntően exportálók 44%-a, míg a kizárólag belföldre termelők 23%-a jelezte a rendelésállomány magas szintjét. A tisztán külföldi tulajdonú cégek továbbra is magasabb szintről számoltak, mint a tisztán magyar tulajdonban, vagy vegyes tulajdonban lévők (10. ábra). A magyar tulajdonú cégek 21%-a számolt be magas rendelésállományról, míg a tisztán külföldi cégeknél ez az arány 48% (!) volt. Alacsony szintet jelzett az előbbi cégek 19%-a, míg a külföldi tulajdonban lévőknek csak 7%-a.

A kisebb (20-49 főt foglalkoztató) és a nagyobb (100-249 főt foglalkoztató) cégek körében is növekvő tendenciáról számolhatunk be: az előbbi csoportban a cégek 23%-a, az utóbbiban 38%-a számolt be magas rendelésállomány szintről.

3.3.1. ábra: A rendelésállomány jelenlegi szintje az export árbevételen belüli aránya szerint a KKV szektorban (%), 2005. január - 2006. október

Forrás: GVI

3.4. Termelési szint és üzleti helyzet

A cégek helyzetének alakulását szemléltető konjunktúramutatók közül a termelési szintben tovább folytatódott a 2005 április óta megfigyelt javuló tendencia – és az októberi adat az eddigi legmagasabb termelési szintet jelzi. A termelési szint csökkenéséről a cégek 21%-a, termelés bővüléséről 44%-a számolt be, amely utóbbi, közel 12 százalékponttal haladja meg a nyári szintet. A termelési szint emelkedését és a rendelésállomány javuló tendenciáját és a jövedelmezőséget, valamint az üzleti helyzetet érintő korrekciót figyelembe véve azt mondhatjuk, hogy 2006 II. félévében – szerencsére – rendkívül jó konjunkturális helyzet jellemezte a kkv szektort, ami ellensúlyozni tudta a költségvetési megszorítások és adóemelések rövid távú hatásait. Óvatosságra int azonban az utóbbiak közép- és hosszú távú hatásainak számításba vétele, különösen akkor, ha jövőre – amint a cégek várakozásai is mutatják – már nem számíthatunk az idei kimagaslóan jó konjunktúrára. A kormányzati megszorító csomag hatásai inkább 2007-ben fognak kibontakozni és a vállalkozások számára is érezhetővé válni. Hozzá kell tennünk akkor azt is, hogy a költség oldalról megnyilvánuló, fokozódó inflációs nyomás képessé teszi a cégeket a megszorító csomag kompenzálására: áremeléseken keresztül át tudják hárítani vevőikre, és végső soron a fogyasztókra ennek terheit. Látni fogjuk, hogy ennek a kkv szektorban is van realitása.

Az exportáló cégekre továbbra is magasabb termelési szint jellemző, mint a kizárólag belföldre szállítókra (lásd a 11. ábrát). És, mint korábban említettük az exportpiacokon való jelenlét mértékétől függetlenül minden cégnél nőtt a termelési szint a III. negyedévben. A kizárólag külföldi tulajdonban lévő cégek magasabb, a teljes mértékben magyar tulajdonban lévők alacsonyabb termelési szintről számoltak be (lásd a 12. ábrát).

A cégek üzleti helyzete – amint arra utaltunk – a termelési szinttel megegyezően javult a júliusi felvételhez képest. Lényegesen több cég számolt be jó üzleti helyzetről (30%), mint rosszról (14%), és a két arányszám közötti különbség 6 százalékponttal nőtt III. negyedévben.

A tisztán külföldi kézben lévő vállalkozások továbbra is lényegesen kedvezőbb üzleti helyzetről számolnak be, mint a magyar tulajdonban lévők. A részben külföldi tulajdonban lévők üzleti helyzete jelentősen javult elmúlt negyedévben (lásd a 13. ábrát). A tisztán külföldi tulajdonban lévő cégek 62%-a tartja jónak üzleti helyzetét, míg a magyar tulajdonban lévőknek csak 17%-a. Ilyen extrém mértékű különbség nem mutatkozott a megelőző két évben. A nagyobb cégek sokkal jobbnak látják üzleti helyzetüket, mint a kisebbek és az előbbieknél látható számottevő növekedés is (lásd a 14. ábrát).

A gazdasági ágak közül a gazdasági szolgáltatásokat nyújtó cégek emelkednek ki üzleti helyzetük pozitív értékelésével (közel 60%-uk vélekedett így). Az építőipari cégek véleménye kissé romlott a megelőző negyedévben, a feldolgozóiparban és a kereskedelemben kismértékű javulásról beszélhetünk.

3.5. Üzleti várakozások

A KKV-k üzleti várakozásait továbbra is romló tendenciák jellemzik, bár pozitív irányban mozdultak el a júliusi felméréshez képest. A cégek következő félévre vonatkozó várakozásai a cégek minden nagyságcsoportjában egy csökkenő trendbe illeszkednek (lásd a 15. ábrát), de ehhez azt is hozzá kell tenni, hogy 2005 óta mindvégig pozitív tartományban tartózkodnak. A közepes és a nagyobb cégek körében javuló kilátásokról beszélhetünk a júliusi felvételhez képest, de a magyar tulajdonú cégek továbbra is romló üzleti helyzetet várnak. Az exportáló cégek kedvezőbb kilátásait a belföldre termelők bizonytalan várakozásai egészítik ki (17. ábra). A gazdasági ágak között a gazdasági szolgáltatásokra jellemzők a legoptimistább várakozások, a legkevésbé optimisták meg a feldolgozóipari cégekre (lásd a 19. ábrát), amely utóbbiak körében többen számítanak romlásra (22%), mint javulásra (18%).

A termelési szint kismértékű javulására számítanak a cégek. Az exportálók magasabb, a belföldi piacra szállítók inkább alacsonyabb termelési szintet várnak. A nagyobb cégek 21%-a számít a termelés bővülésére (negyed éve még 29%-uk várta ugyanezt), míg a kisebbek 26%-a vélekedik így. Ezzel együtt a nagyobb és a kisebb cégek körében tovább romlottak a cégek várakozásai (lásd a 16. ábrát). A kapacitáskihasználás javulását a cégek 17%-a, visszaesését 18%-a prognosztizálja.

Az építőipari cégek termelési várakozásai meredeken estek vissza és körükben a cégek 39%-a számol romlással és csak 10%-a javulással. A többi ágazatban a cégek fordított arányokkal számolnak (lásd a 20. ábrát).

Nagy különbségeket figyelhetünk meg a külföldi tulajdon aránya szerint (lásd a 21. ábrát). A tisztán külföldi tulajdonban lévő cégek több mint 46%-a további termelési szint növekedésre számít és mindössze 3%-uk várja a termelési szint csökkenését. A magyar tulajdonban lévők 22%-a növekedést és 20%-a csökkenést prognosztizál.

A cég jövedelmezőségét a cégek többsége inkább romlónak látja: 12%-uk számít javulásra, és 20% romlásra, de júliusban a javulásra számítók azonos aránya mellett a cégek 27%-a feltételezett romlást. Azaz a kkv-k itt is korrigálták korábbi negatív várakozásaikat a kormányzati intézkedések jövedelmezőséget romló hatásai csak később lesznek érzékelhetők.

3.6. A létszám és a beruházások várható alakulása

A munkaerőkereslet növekvő tendenciája 2006. második félévben megtorpant és júliusban a cégek ennek várható csökkenésével számoltak. Ez annyiban változott októberre, hogy a vállalatvezetői szándékok 2007 első hónapjaiban kismértékű bővülést jeleznek. Nőtt a létszámfelvételt és csökkent az elbocsátást tervező cégek aránya (12 %-ról 19 %-a és 16%-ról, 14%-ra). Ez a tendencia a cégek nagyságától függetlenül érvényesült minden cégre (lásd 23. ábra). Az export arány tekintetében a várható létszámnövekedés csak az exportáló cégek körében érvényesül, a nem exportálók 20%-a gondolkodik elbocsátásban, és csak 14%-a létszám-bővítésben. Hasonló helyzetet láthatunk a külföldi tulajdon esetében is: a részben, vagy egészben külföldi tulajdonban lévő cégek kismértékű létszám-bővülése mellett a magyar tulajdonban lévők csökkenő munkaerőkeresletét várhatjuk (20%-uk elbocsát és 17%-uk tervezi növelni a foglalkoztatottak számát).

A várható létszám-változást figyelembe véve és a felvétel során kapott eredményeket a vizsgált sokaság, a több mint 9300 kis- és közepes vállalkozás egészére vetítve a következő félévben kismértékben nő a munkaerő-kereslet a kkv szektorban – ha a cégvezetők terveiknek megfelelően cselekednek. Ha így tesznek, akkor mintegy 4000 fővel fog nőni a foglalkoztatottság 2007 első félévében, ami a szektorban 847 ezer foglalkoztatottal számolva 0,5%-os foglalkoztatás növekedést jelent. (lásd a 22. ábrát).

A beruházási aktivitás várhatóan kismértékben nő a következő hónapokban (lásd a 3.1.3. ábrát). A cégek 30%-a nem tervez beruházást (legutóbb 42% volt ez az arány), 19% tervez csökkenést (júliusban 10%), és 25 %-uk szeretné növelni beruházási aktivitását (júliusban 20%). A beruházási aktivitás a kis cégeknél továbbra is gyenge és csökkenő – bár e téren is pozitív elmozdulást láthatunk július óta (lásd a 25. ábrát), a nagyobb cégeknél pedig javuló és továbbra is kismértékben élénkülő beruházási aktivitással számolhatunk. A gazdasági ágak szerint egyedül a szolgáltató szektorban várható a javuló tendencia mellett növekedés, az építőiparban, a kereskedelemben, vagy a feldolgozóiparban a beruházási aktivitás változatlansága, vagy csökkenése várható (lásd a 26. ábrát).

A nem exportáló cégek terveznek inkább beruházást a következő félévben (26%-uknál nőnek a beruházások), míg a kizárólag belföldi piacokra szállítók 36%-a nem beruház és 14%-nál a beruházási aktivitás csökkenése várható.

A kisebb cégek (20-49 főt foglalkoztatók) többsége (56%-a) nem beruház, míg a nagyobbak (100-249 főt foglalkoztatók) 13%-ánál nem lesznek beruházások és 34%-uk a beruházási aktivitás növekedésével számol.

3.7. Az árak alakulása

A kis- és közepes vállalkozások árnövelési szándékai számottevően nőttek az utóbbi fél évben (lásd a 27. ábrát). A belföldi értékesítési árakat a cégek 13%-ánál a várható inflációnál jobban növelné és 40%-uk kíván emelni a becsült infláció mértékének megfelelően. A cégek 22%-a nem kíván változtatni árain, ami a legalacsonyabb arány 2005 januárja óta.

A gazdasági ágazok között a termelési aktivitás csökkenéssel számoló építőipari cégek tervezik legkevésbé növelni belföldi árakat – a többi gazdasági ágban nagyjából hasonló erősséggel érzékelhető az árnövelési nyomás (lásd a 28. ábrát).

3.7.1. ábra: A cégek belföldi árainak várható alakulása, 2005. január - 2006. október

	A cég belföldi árainak várható alakulása a következő hat hónapban					Összesen
	az inflációnál jobban nőnek	az inflációval azonos mértékben nőnek	az inflációnál kevésbé nőnek	nem változnak	csökkennek	
2005_JAN	7,70%	36,60%	17,40%	32,40%	5,90%	100,00%
2005_APR	5,20%	27,30%	16,80%	44,40%	6,30%	100,00%
2005_JUL	2,70%	26,50%	15,80%	50,00%	5,00%	100,00%
2005_OKT	4,70%	33,00%	19,30%	38,00%	5,00%	100,00%
2006_JAN	3,30%	37,50%	14,00%	40,80%	4,30%	100,00%
2006_APR	4,80%	30,00%	16,70%	46,80%	1,70%	100,00%
2006_JUL	16,10%	32,60%	12,60%	34,70%	3,90%	100,00%
2006_OKT	13,40%	40,10%	22,90%	21,20%	2,40%	100,00%

Az exportáló cégek körében a külpiaci árak esetében is érzékelhető árnövelési nyomás (30% számít növekedésre és 10% csökkenésre). E téren nem nagyon változott a helyzet 2006 januárja óta.

4. Intézményi és szabályozási környezet

A 2005. évi októberi felvételhez hasonlóan az idén is kérdéseket tettünk fel a kis-, és közepes vállalkozóknak az üzleti életet, a piaci kapcsolatokat befolyásoló intézményi környezetről alkotott véleményükről. Először néhány közintézmény által nyújtott szolgáltatások minőségéről kérdeztünk, majd néhány, az intézményi, és a szabályozási környezetre vonatkozó állításról, majd közintézmények működéséről kérdeztük a cégvezetők véleményét. Az eredményeket az alábbiakban ismertetjük.

4.1. Közszolgáltatások minősége

Közintézményekről, a kormányzatról, a törvényhozásról és a Magyar Nemzeti Bankról kérdeztük a vállalatok véleményét. Arra kértük a vállalatvezetőket, hogy egytől ötig osztályozzák az egyes intézményeket, illetve az általuk nyújtott szolgáltatások minőségét úgy, hogy az egyes jelentse a legrosszabb, és ötös a legjobb osztályzatot. Az idei és a tavalyi felvétel eredményeit a 24. táblázatban foglaltuk össze.

Továbbra is jó véleményen vannak a cégek az APEH-ről, és elégedettek az APEH által nyújtott szolgáltatások (az adóbevallások helyes kitöltését elősegítő magyarázatok, on-line megoldások, az APEH ügyintézés pontossága, stb.) minőségével.

Továbbra is jó a Magyar Nemzeti Bank értékelése: a 3,48-as átlag arra mutat, hogy a cégek többsége inkább jó, mint rossz minősítést társít hozzá. Nem változott a kormányzat teljesítményével való elégedetlenség mértéke: a tavalyihoz hasonlóan 2,8-as osztályzatot adtak a cégek (2,84-es átlagos osztályzat). Ennél is rosszabb és változatlan a Parlament megítélése (2,5-ös átlagos osztályzat).

Az iskolarendszeren belül továbbra is a szakképző intézmények kapták a legrosszabb osztályzatot, ami megerősíti más vállalati felvételek eredményeit: a magyar cégek szerint a szakképző iskolák által nyújtott képzések színvonala csak kevéssé felel meg az üzleti szféra által támasztott követelményeknek.

Az APEH megítélése annyiban változott a cégek között, hogy eltűnt a Draskovics hatás utórezgése és az exportáló cégek ítélete ugyanolyan mintát követ már, mint a nem exportálóké.

Az intézményi és szabályozási környezetre vonatkozó állítások elfogadottsága néhány esetben számottevően változott tavaly óta (lásd a 4.1.2. táblázatot). A nyáron bejelentett megszorító csomag váratlansága és adóteher növelő hatásai miatt idén már több cég ért egyet, hogy „az adórendszer változtatásának mértéke veszélyezteti a cégnél az üzleti kalkuláció biztonságát”, illetve kevesebbek szerint kiszámíthatók és egyértelműek az adózási szabályok. Az előbbi állítással most októberben a válaszadók 52%-a értett teljesen egyet, míg tavaly csak 32%. Az utóbbit pedig a válaszadók 47%-a utasította el teljes mértékben, míg tavaly csak 35% vélekedett így (lásd a 4.1.1. és a 4.1.2. ábrákat). Ezek a véleményváltozások a szabályozási környezet növekvő bizonytalanságról és kedvezőtlenbé válására mutatnak.

Kedvező jel ezzel szemben, hogy idén már kevésbé tartották a cégvezetők nehéznek és sok ügyintézással járónak a vállalkozásalapítást (68%-ról, 49%-ra csökkent az ezzel az állítással egyetértők aránya), mint egy évvel ezelőtt (lásd a 4.1.1. ábrát).

4.1.1. táblázat: KKV Körtkép: Közintézmények és a kormányzat által nyújtott szolgáltatások minősítése, 2005-2006

	2005	2006	Elmozdulás
Intézmények, kormányzat			
Vámhivatal	3,61	3,69	
APEH	3,49	3,40	
Honvédség	3,47	3,72	+
Földhivatalok	3,44	3,69	+
Bíróságok	3,42	3,26	-
Magyar Nemzeti Bank	3,40	3,48	
Posta	3,39	3,49	
Rendőrség	3,39	3,32	
Kormány	2,84	2,83	
Kórházak	2,82	3,02	+
Parlament	2,48	2,48	
Iskolák			
Főiskolák, egyetemek	3,69	3,69	
Szakközépiskolák, gimnáziumok	3,60	3,63	
Általános iskolák	3,51	3,66	
Szakiskolák	3,35	3,36	

Forrás: GVI

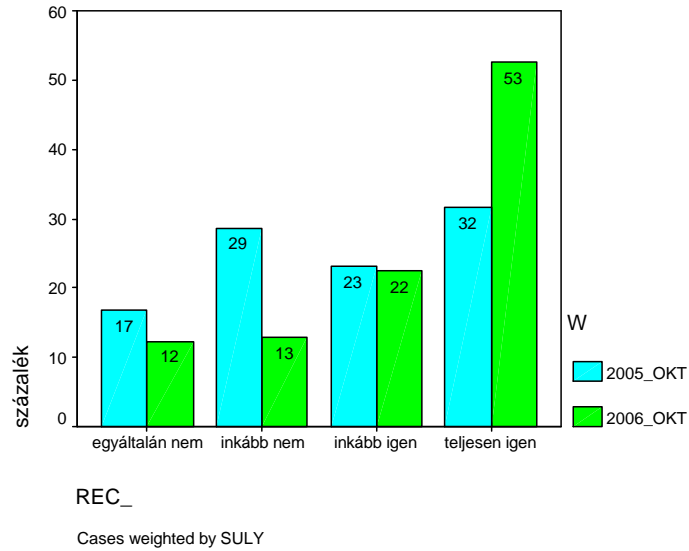
4.1.2. táblázat: KKV Körtkép: Szabályozási feltételekről alkotott vélemény, 2005-2006

	Átlagos osztályzatok	
	2005	2006
Könnyű hozzájutni a céget érintő törvényekkel és szabályokkal kapcsolatos információkhoz.	3,30	3,27
A céget érintő adózási és egyéb szabályok egyértelműek és kiszámíthatók.	2,01	1,82
Az adórendszer változásának mértéke veszélyezteti az Ön cégénél az üzleti kalkuláció biztonságát.	2,69 (2,3)*	3,25 (1,75)*
A vállalkozásokat érintő jogszabályok és adminisztratív megoldások elősegítik a vállalkozások fejlődését.	1,80	1,65
Egy vállalkozás indítása Magyarországon bonyolult és munkaigényes folyamat, amely sok ügyintézással jár.	3,49 (1,5)*	3,07 (1,9)*
Az oktatási rendszer kínálja képzések megfelelnek a munkaerőpiaci igényeknek és elvárásoknak.	1,79	1,71

*: inverz érték

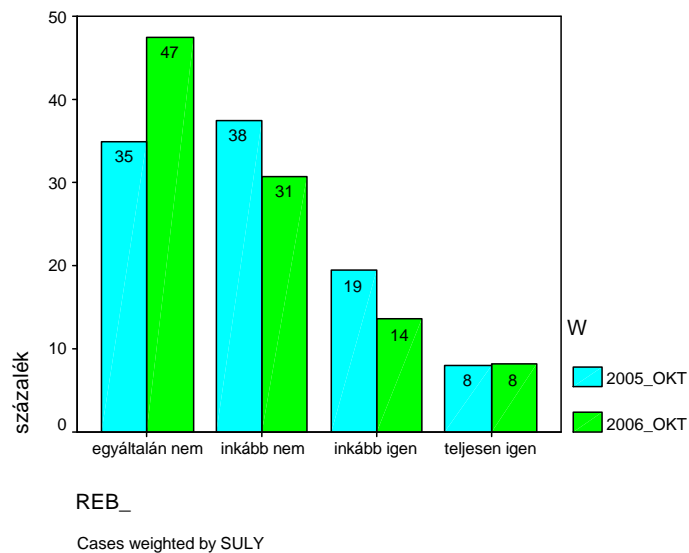
Forrás: GVI

4.1.1. ábra: KKV Körkép: „Az adórendszer változásának mértéke veszélyezteti az Ön cégénél az üzleti kalkuláció biztonságát.” állítás elfogadottsága 2005-2006

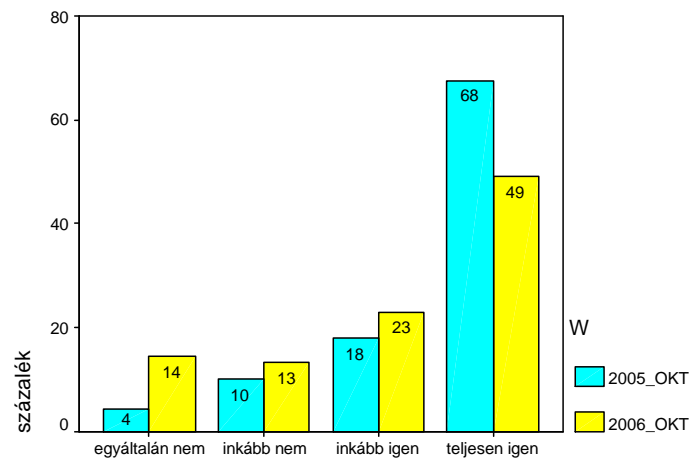
Forrás: GVI

4.1.2. ábra: KKV Körkép: „A céget érintő adózási és egyéb szabályok egyértelműek és kiszámíthatók” állítás elfogadottsága 2005-2006

Forrás: GVI

4.1.3. ábra: KKV Körkép: „Egy vállalkozás indítása Magyarországon bonyolult és munkaigényes folyamat, amely sok ügyintézéssel jár” állítás elfogadottsága 2005-2006

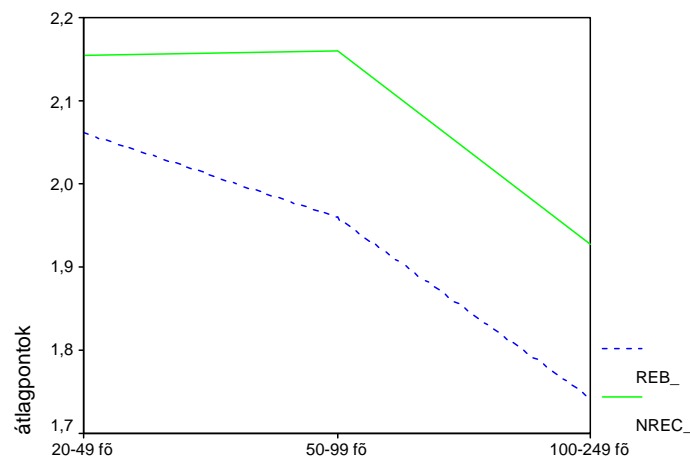

REE_

Cases weighted by SULY

Forrás: GVI

4.1.4. ábra: KKV Körkép: A szabályozási környezet két vetületének megítélése a cégek nagysága szerint, átlagpontok, 2005-ös és 2006-os egyesített felvétel.

létszám kategóriák

Cases weighted by SULY

Forrás: GVI

REB_ : „Az adórendszer változásának mértéke veszélyezteti az Ön cégénél az üzleti kalkuláció biztonságát.”

NREC_ : „A céget érintő adózási és egyéb szabályok egyértelműek és kiszámíthatók” (inverz érték)

Magyarázat: átlagpontszámok, 1-től 4-ig terjedő skálán, ahol a magasabb érték az adott állítás erősebb elfogadását jelenti

A szabályokhoz és törvényekhez való hozzáférés nehézségének megítélésén túl minden vizsgált, a szabályozási környezetre vonatkozó állítás értékelése arra mutat, hogy a szabályozási defektusok és hiányosságok erősebben érintik a kisebb cégeket, mint a nagyobbakat. Míg például a szabályok és törvények elérhetősége leginkább a kis cégek számára problematikus, és a vállalkozásokat érintő szabályok bonyolultságából adódó

hátrányok, az adózási szabályok kiszámíthatatlansága, nem egyértelmű értelmezése is erősebben sújtja őket a nagyobb cégeknél (lásd a 4.1.4. ábrát).

A szabályozási környezettel kapcsolatos állítások mellett megkérdeztük az oktatási rendszer nyújtotta képzésekkel kapcsolatos vállalati véleményeket is. Ezek meglehetősen elmarasztalóak és a vállalkozások erős elégedetlenségére mutat: közel 50%-uk szerint egyáltalán nem igaz az, hogy az oktatási rendszer kínálta képzések megfelelnek a munkaerőpiaci igényeknek és 30%-uk inkább nem ért egyet ezzel az állítással. Ezek a vélemények általánosak a megkérdezett kkv-k különböző csoportjai körében és nem nagyon változtak az elmúlt egy évben.

4.2. Szabálytalan ügymenet és a korrupciós kínálat

Idén is külön kérdésblokkban igyekeztünk feltérképezni a közhivatalok – vállalkozások relációban a nem jogszerű kormányzati adminisztrációval szembeni fellépés és a korrupció valószínűségét.

A jogszerűtlen eljárással szembeni hivatalos fellépés továbbra is kevésbé elterjedt a kis és közepes vállalatok körében, de tavalyhoz képest idén kismértékű elmozdulás történt e téren (lásd a 4.2.1. táblázatot). Az idei adatok is arra mutatnak, hogy a korrupció jelensége nem ismeretlen a kkv-k számára: 8-10%-uk szerint teljesen helytálló például, hogy a cégek előre tudják mennyi csúszópénzt kell fizetni egy ügy elintézéséért.

Ha egy állami hivatalnok nem jogszerűen jár el, akkor a megkérdezettek 42% soha, és 29% ritkán tereli ezt hivatalos útra, illetve próbál (vagy tud) más hivatalhoz fordulni a szabályszerű ügyintézés kikényszerítése érdekében. Ezek a számok a hivatalos útra terelt korrekció lehetőségével és eredményességével szembeni fenntartásokra mutatnak: a cégek nem tartják valószínűnek, hogy így eredményt érnének el és ezért a szabálytalan ügyintézés hivatalos úton nem is teszik szóvá. Egy ilyen szituáció másik megoldása az, ha magával a szabályszerűtlenül eljáró tisztviselővel próbálnak egyezkedni: „megegyeznek az árban”, hogy mennyi áldoznának azért, hogy ügyükben a tisztviselő szabályszerűen járjon el. Ennek az útnak a gyakoriságáról nem rendelkezünk ismeretekkel – csak következtetni tudunk az előző kérdésre adott válaszok megoszlásából, hogy a szabálytalan ügyintézés esetében ez a megoldás nem lehet ritka. (A harmadik lehetőség az, ha a cég „elviseli” a szabályszerűtlen ügyintézését, és „lenyeli” ennek költségeit.)

4.2.1. táblázat: KKV Körtkép: Jogszerűtlen eljárás és korrupció (átlagpontoszámok, zárójelben a „mindig előfordul” választ adók százalékos aránya), 2005-2006

	2005	2006
Ha egy kormányzati hivatalnok nem a szabályoknak megfelelően jár el, akkor a feletteséhez, vagy egy másik kormányzati hivatalhoz fordulok, hogy a szabályoknak megfelelő elbánáshoz jussak.	1,77 (5,7%)	2,05 (16,9%)
Ha egy cég „csúszópénzt” fizet egy kormányzati hivatalnoknak, akkor biztos, hogy megkapja a kért szolgáltatást.	2,22 (8,2%)	2,47 (10,1%)
A cégek előre tudják, hogy mennyi csúszópénzt kell adni.	2,22 (10,8%)	2,39 (9,0%)
Azon a piacon, amelyen cégem működik csúszópénzt kell fizetni, ha egy cég hozzá akar jutni valamihez: például engedélyhez vagy önkormányzati megrendeléshez.	1,21 (0,9%)	1,31 (0,9%)

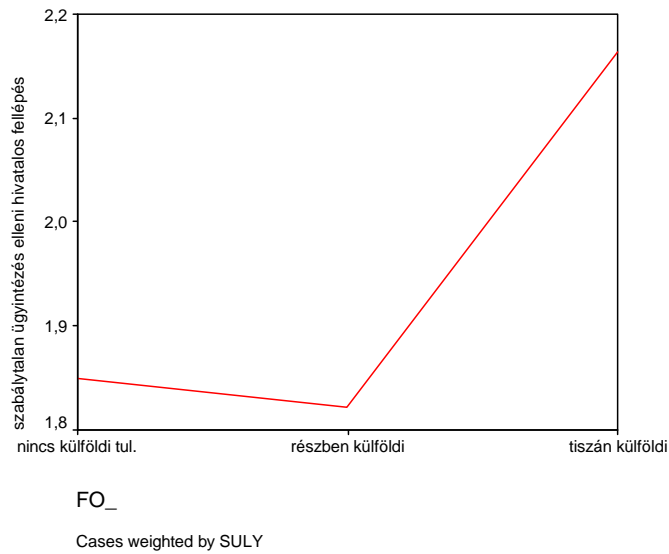
Forrás: GVI

A korrupciós tranzakciók lehetőségét konkrétan firtató kérdésre adott válaszok ezek után csak a kikerülhetetlen választorzítás figyelembevételével értelmezhetők. Idén is a cégek 85%-a válaszolt úgy, hogy saját piacán soha sem kell „csúszópénzt” fizetni egy közhivatalnoknak egy engedély megszerzéséhez, vagy önkormányzat megrendelés elnyeréséhez. 10%-uk szerint ez „ritkán”, 4%-uk szerint pedig „gyakran” fordul elő.

Nyilvánvaló, ha jogszerűtlen ügyintézés a cégek túlnyomó többsége nem teszi hivatalosan szóvá; ha 44%-uk szerint a „csúszópénz” adása mindig, vagy gyakran elégséges ahhoz, hogy a kívánt közszolgáltatást a cég megkapja; ha korrupciós ügylet esetén a cégek 43%-a szerint előre lehet tudni a korrupciós árat, akkor a korrupció kkv-ket érintő elterjedtségének magasabbnak kell lennie, mint amit az utolsó (negyedik) kérdés sugall. (A cégek 85%-a kizártnak tartja a korrupciót saját piacán a két említett ügylet-típusban).

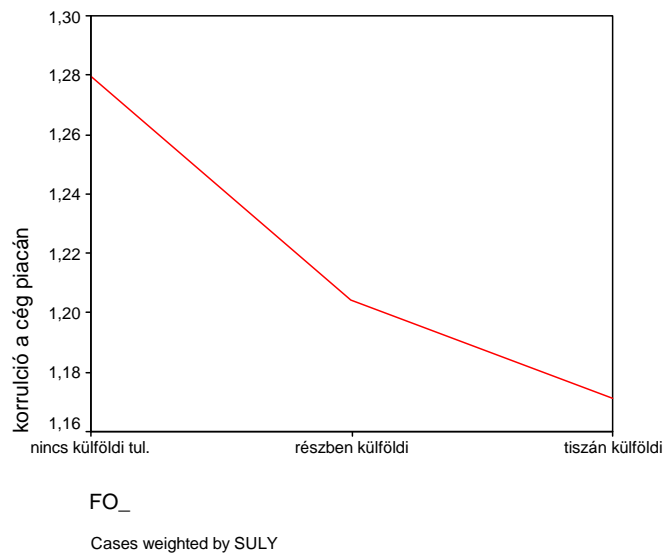
A külföldi tulajdonban lévő cégek stratégiája lényegesen eltér a magyar cégekétől: az előbbieket sokkal gyakrabban terelik hivatalos útra, ha szabálytalan ügyintézással kerülnek szembe, és sokkal kevésbé jellemző piacaikra, hogy elterjedt lenne ott a korrupció. Ez utóbbi nem meglepő, mivel a külföldi tulajdonú cégek inkább szállítanak külföldi piacokra, mint a magyar tulajdonban lévők (lásd a 4.1.5. és 4.1.6. ábrát).

4.1.5. ábra: KKV Körtkép: A szabálytalan ügymenettel szembeni hivatalos fellépés, (átlagpontoszámok, 2005-2006 egyesített adatbázis)

Magyarázat: átlagpontoszámok, 1-től 4-ig terjedő skálán, ahol a magasabb érték a gyakoribb előfordulást jelenti

4.1.6. ábra: KKV Körtkép: A korrupció elterjedtsége a cég piacain, (átlagpontoszámok, 2005-2006 egyesített adatbázis)

Magyarázat: átlagpontoszámok, 1-től 4-ig terjedő skálán, ahol a magasabb érték a gyakoribb előfordulást jelenti

Táblázatok, ábrák

1. táblázat: A kis- és közepes cégek száma 2003-ban létszámcsoportok és gazdasági ágak szerint

	Feldolgozóipar (15-37)	Építőipar (45)	Kereskedelem (50-52)	Gazdasági szolgáltatások (70-74)	Összesen
20-49 fő	2897	1073	2008	293	6271
50-99 fő	1071	254	502	73	1900
100-249 fő	776	106	270	30	1182
Összesen	4744	1433	2780	396	9353

Forrás: KSH

2. táblázat: A cégek tervezett mintabeli száma létszámcsoportok és gazdasági ágak szerint, 2003-ban

	feldolgozóipar (15-37)	építőipar (45)	kereskedelem (50-52)	Gazdasági szolgáltatások (70-74)	Összesen	létszám – 2003 (fő)	arányok
20-49 fő	46	15	28	13	102	265,0	0,34
50-99 fő	39	12	23	11	85	219,7	0,28
100-249 fő	50	17	31	15	113	293,8	0,38
összesen	136	44	81	39	300	778,5	1,00
GDP – 2003 (mrd Ft)	925,5	299,4	553,1	264,9	2042,9		
arányok	0,45	0,15	0,27	0,13	1,00		

Forrás: KSH

3. táblázat: A válaszadó cégek megoszlása létszámcsoportok és gazdasági ágak szerint, 2005. április - 2006. október

	feldolgozóipar (15-37)	építőipar (45)	kereskedelem (50-52)	Gazdasági szolgáltatások (70-74)	Összesen
2006-2					
20-49 fő	15,10%	5,10%	9,30%	4,50%	34,00%
50-99 fő	12,50%	4,20%	7,70%	3,80%	28,20%
100-249 fő	16,70%	5,80%	10,30%	5,10%	37,80%
Összesen	44,20%	15,10%	27,20%	13,50%	100,00%
					N = 312
2006-3					
20-49 fő	15,30%	5,00%	9,30%	4,70%	34,20%
50-99 fő	12,60%	4,00%	7,60%	3,70%	27,90%
100-249 fő	16,90%	5,60%	10,30%	5,00%	37,90%
Összesen	44,90%	14,60%	27,20%	13,30%	100,00%
					N = 301
2006-4(*)					
20-49 fő	15,5%	4,9%	9,2%	4,3%	33,9%
50-99 fő	12,8%	4,3%	7,6%	3,6%	28,3%
100-249 fő	17,1%	5,6%	10,2%	4,9%	37,8%
Összesen	45,4%	14,8%	27,0%	12,8%	100,0% □
					N = 304

*: Súlyozott adatok

Forrás: GVI

4. táblázat: A megkérdezett KKV-k megoszlása a külföldi tulajdon aránya szerint 2005.1 - 2006.10

	,00 nincs külföldi tul.	,50 részben külföldi	1,00 tisztán külföldi tul.	Összesen
2005 január	77,3%	6,4%	16,4%	100,0%
2005 április	74,1%	7,7%	18,2%	100,0%
2005 július	77,1%	8,7%	14,2%	100,0%
2005. október	76,5%	6,4%	17,0%	100,0%
2006. január	77,3%	6,8%	15,9%	100,0%
2006. április	76,6%	7,8%	15,6%	100,0%
2006. július	77,7%	8,0%	14,3%	100,0%
2006. október (*)	72,9%	11,9%	15,2%	100,0%

*: Súlyozott adatok

Forrás: GVI

5. táblázat: A megkérdezett KKV-k megoszlása gazdasági ágak szerint 2005.1 - 2006.7

	1,00 feldolgozóipar	2,00 építőipar	3,00 kereskedelem	4,00 gazdasági szolgáltatás	Összesen
2005 január	45,2%	14,6%	27,2%	13,0%	100,0%
2005 április	44,7%	14,7%	27,7%	13,0%	100,0%
2005 július	44,6%	15,4%	26,9%	13,1%	100,0%
2005. október	44,4%	15,1%	27,3%	13,2%	100,0%
2006. január	44,5%	14,8%	27,4%	13,2%	100,0%
2006. április	44,2%	15,1%	27,2%	13,5%	100,0%
2006. július	44,9%	14,6%	27,2%	13,3%	100,0%
2006. október	45,4%	14,8%	27,0%	12,8%	100,0%

*: Súlyozott adatok

Forrás: GVI

6. táblázat: A megkérdezett KKV-k megoszlása az export árbevételen belüli aránya szerint 2005.1 - 2006.7

	,00 nincs export	1,00 x - 50%	2,00 51-%	Összesen
2005 január	55,0%	32,9%	12,1%	100,0%
2005 április	56,2%	31,4%	12,4%	100,0%
2005 július	54,0%	33,1%	12,9%	100,0%
2005. október	59,5%	26,1%	14,4%	100,0%
2006. január	59,7%	25,2%	15,2%	100,0%
2006. április	55,9%	28,9%	15,1%	100,0%
2006. július	56,5%	26,4%	17,1%	100,0%
2006. október (*)	58,7%	30,3%	11,0%	100,0%

*: Súlyozott adatok

Forrás: GVI

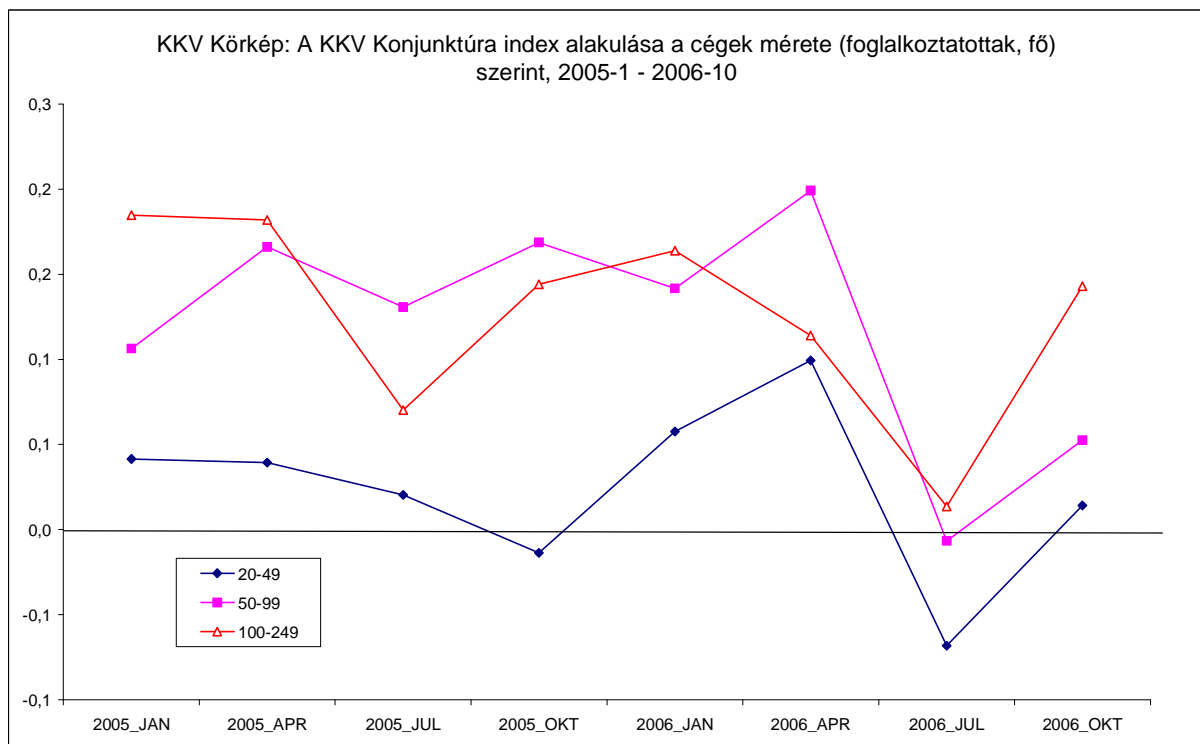
7. táblázat: A megkérdezett KKV-k megoszlása létszámkategóriák szerint 2005.1 - 2006.7

	1,00 20-49 fő	2,00 50-99 fő	3,00 100-249 fő	Összesen
2005 január	33,9%	28,2%	37,9%	100,0%
2005 április	34,3%	28,0%	37,7%	100,0%
2005 július	33,7%	28,2%	38,1%	100,0%
2005. október	34,4%	28,9%	36,7%	100,0%
2006. január	33,9%	28,4%	37,7%	100,0%
2006. április	34,0%	28,2%	37,8%	100,0%
2006. július	34,2%	27,9%	37,9%	100,0%
2006. október (*)	33,9%	28,3%	37,8%	100,0%

*: Súlyozott adatok

Forrás: GVI

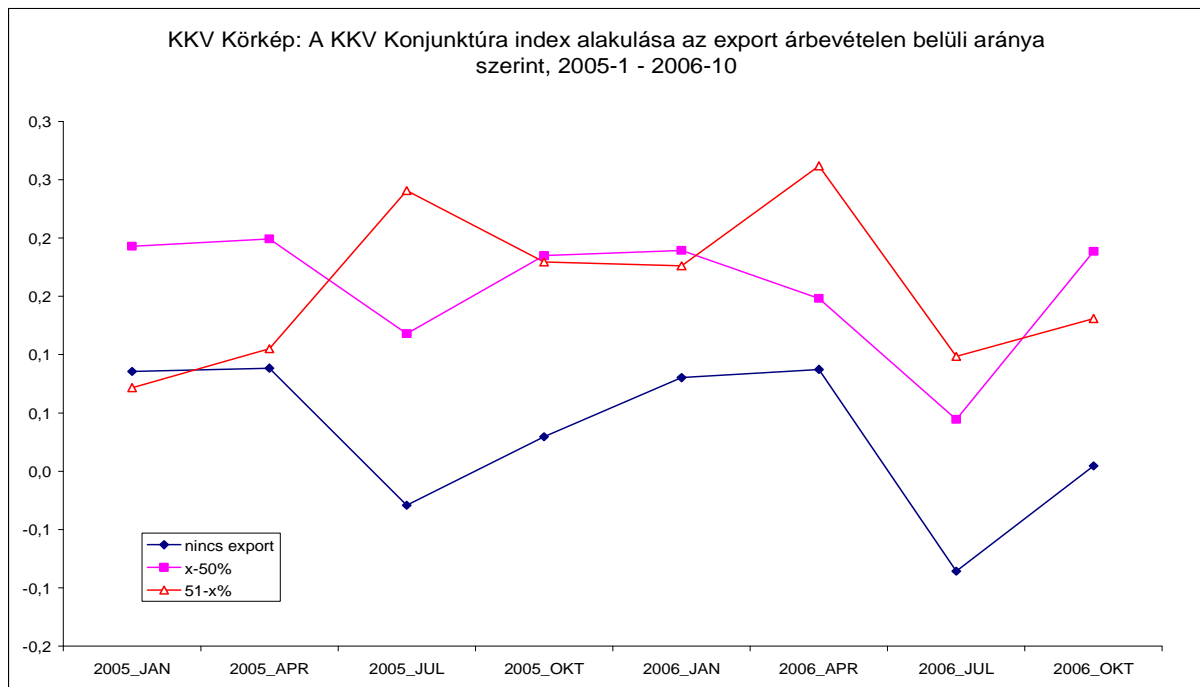
1. ábra: A KKV Konjunktúra Index alakulása a cégek nagysága szerint, 2005.1 - 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és +1 közötti értékeket vehetnek fel. -1-et akkor, ha minden cég alacsony, +1-et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

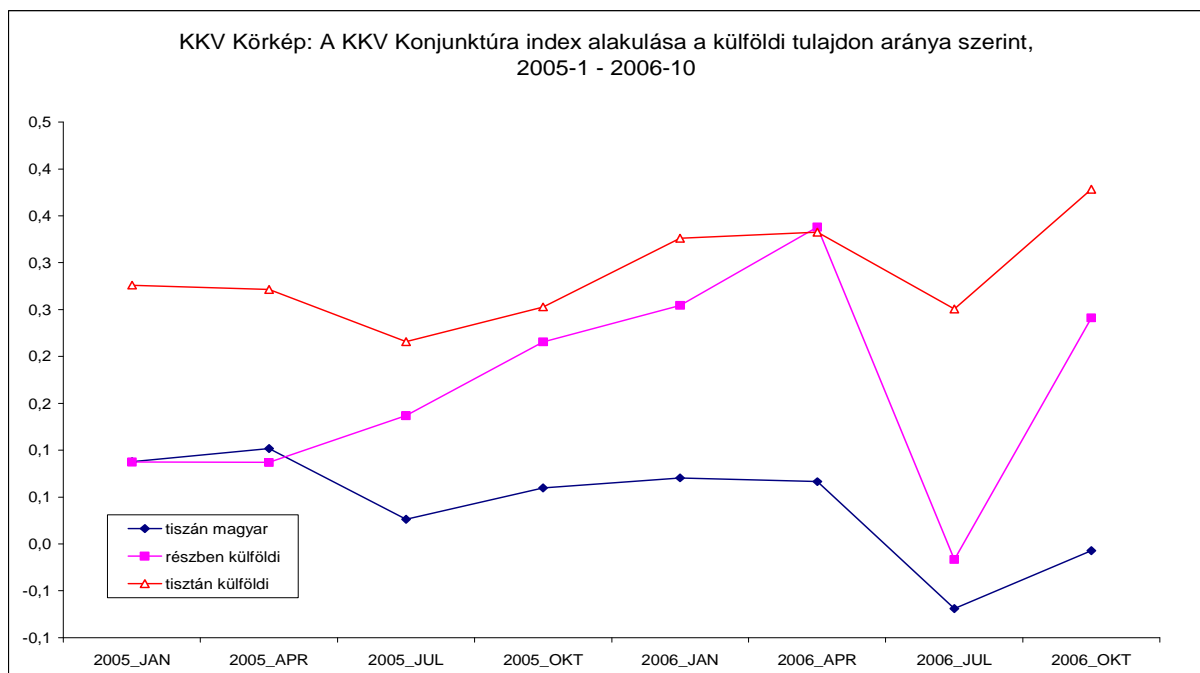
2. ábra: A KKV Konjunktúra Index alakulása az export árbevételen belüli aránya szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég alacsony, $+1$ -et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

3. ábra: A KKV Konjunktúra Index alakulása a külföldi tulajdon aránya szerint, 2005.1 – 2006.10

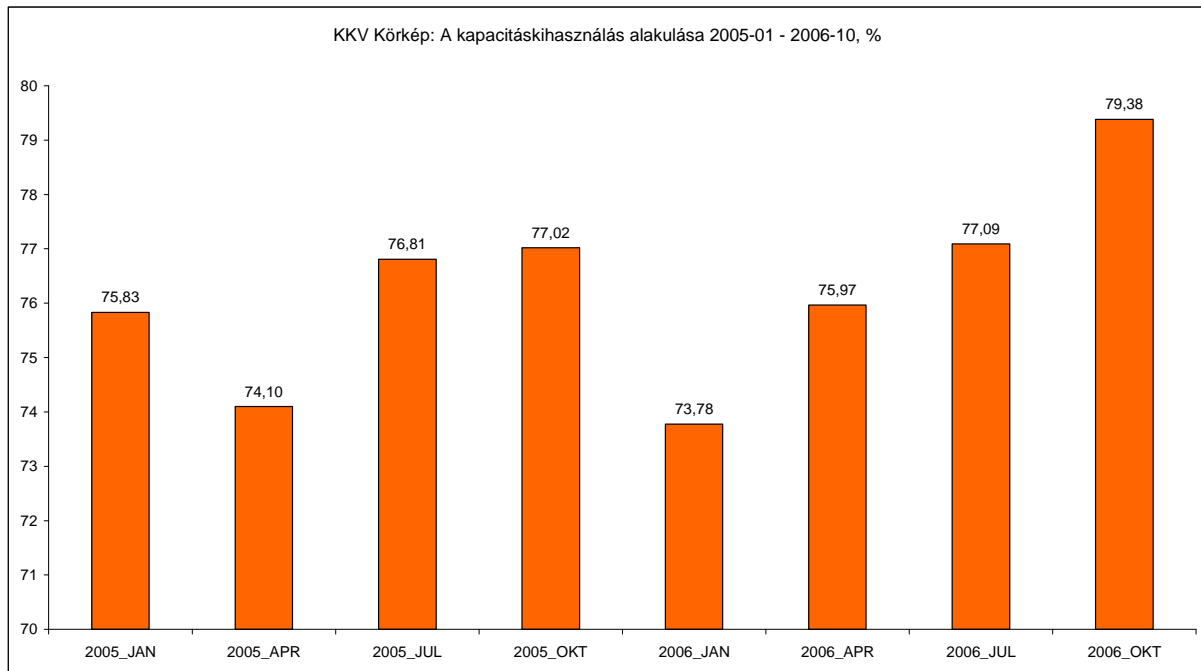

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég alacsony, $+1$ -et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

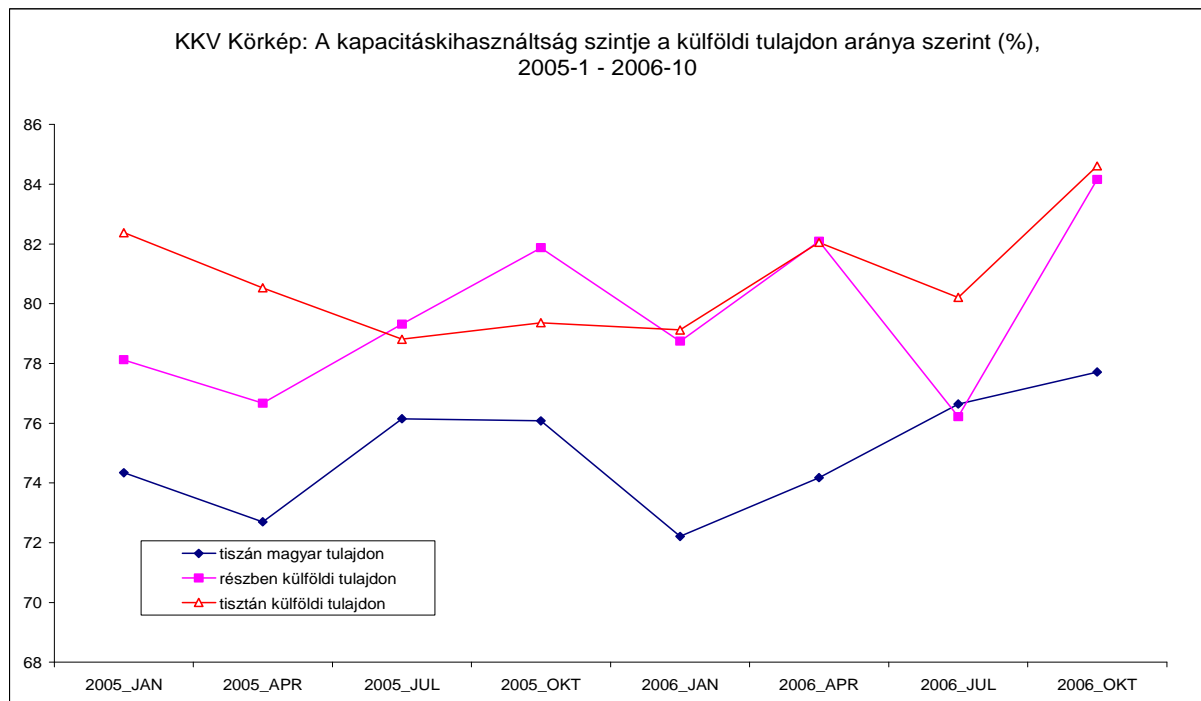

4. ábra: Az átlagos kapacitáskihasználás alakulása, 2006.1 –2006.10

Forrás: GVI

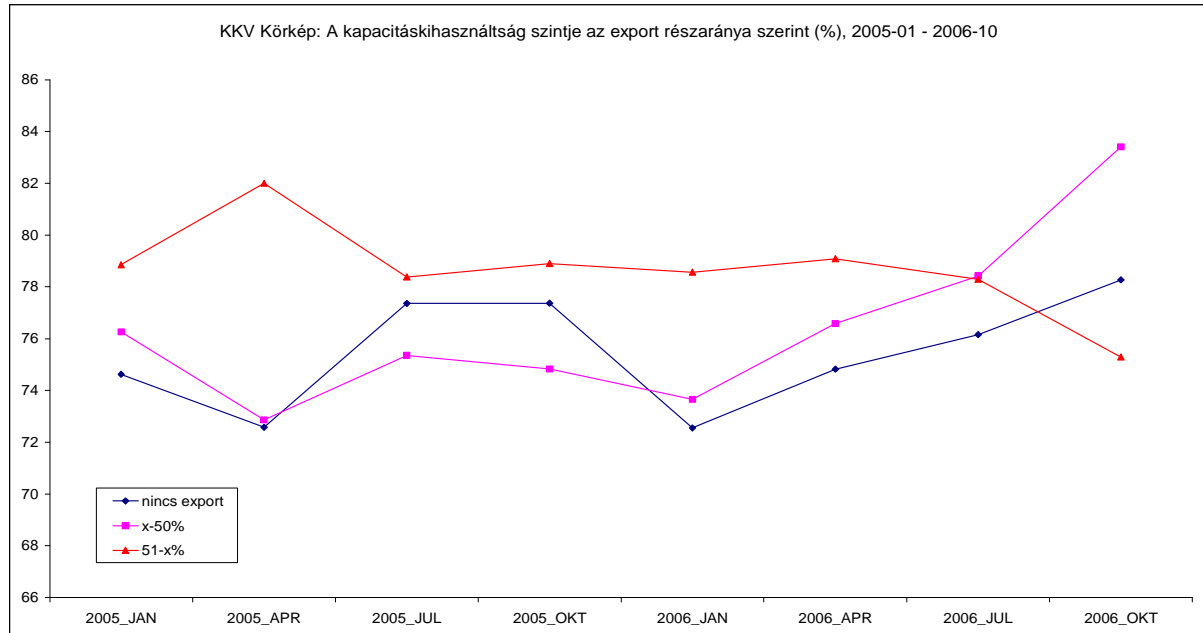
5. ábra: Az átlagos kapacitáskihasználás alakulása a külföldi tulajdon aránya szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és +1 közötti értékeket vehetnek fel. -1-et akkor, ha minden cég alacsony, +1-et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

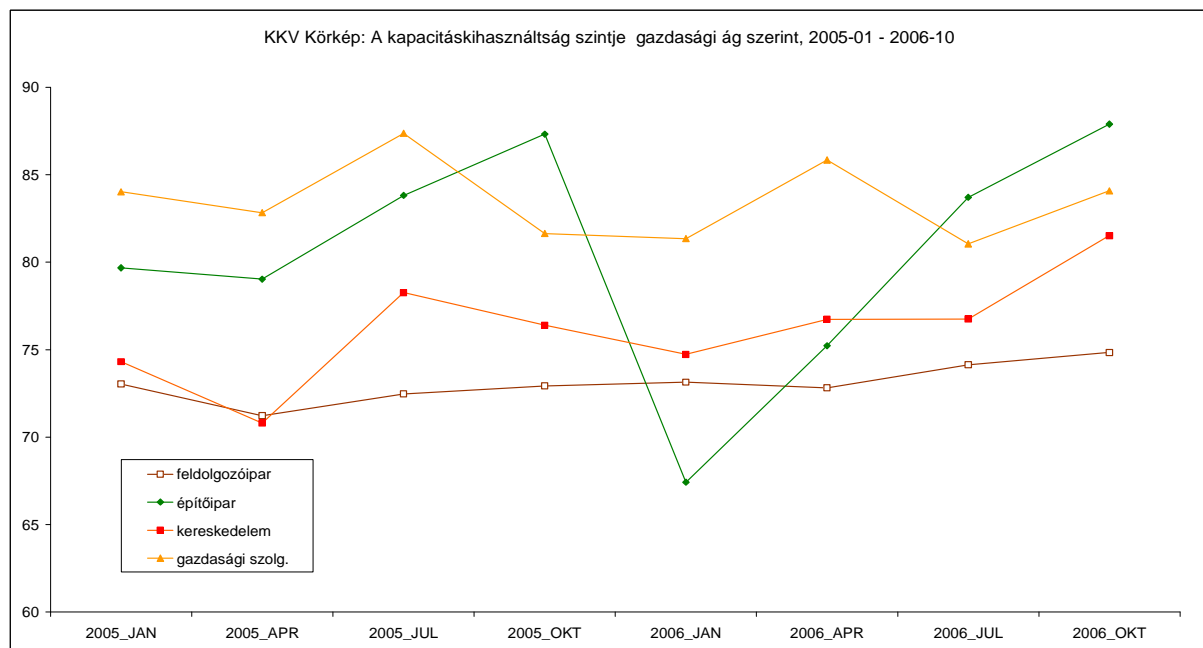
6. ábra: Az átlagos kapacitáskihasználás alakulása az export aránya szerint 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég alacsony, $+1$ -et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

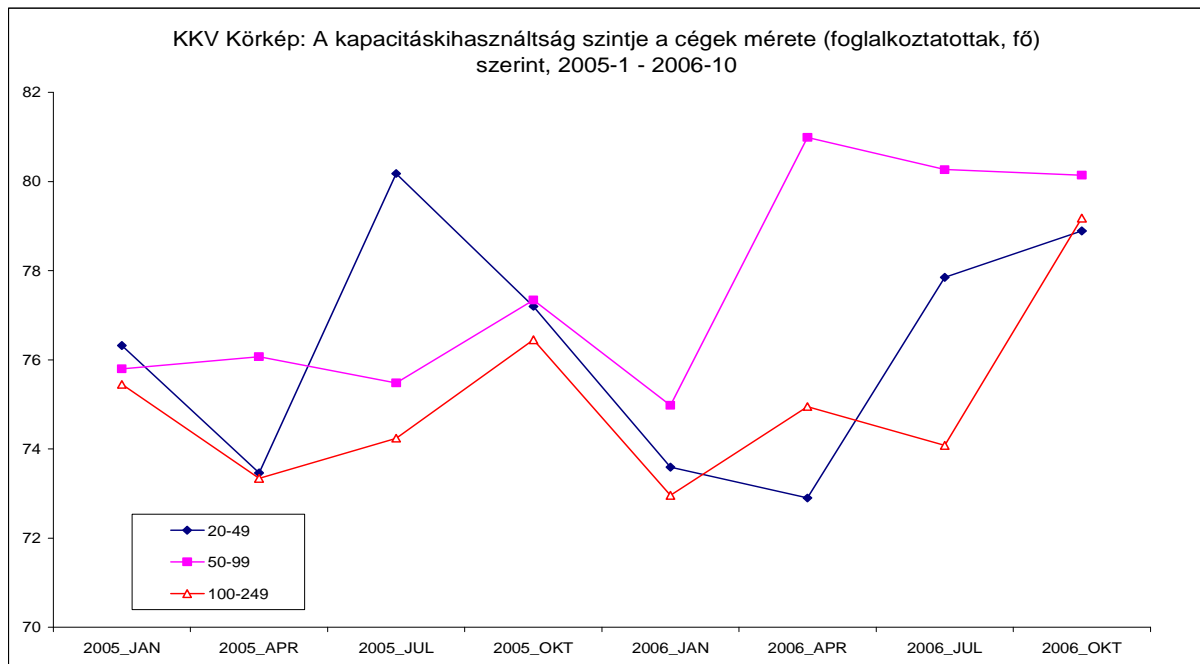
7. ábra: Az átlagos kapacitáskihasználás gazdasági ágak szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég alacsony, $+1$ -et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

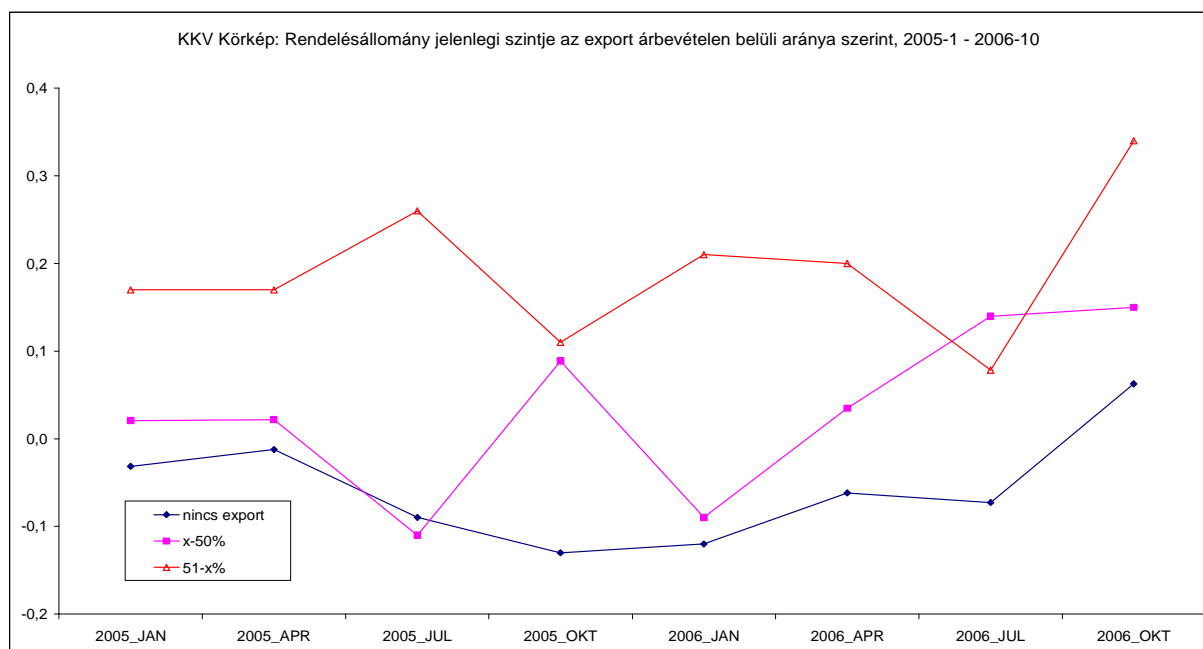
8. ábra: Az átlagos kapacitáskihasználás alakulása a cégek mérete szerint 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég alacsony, $+1$ -et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

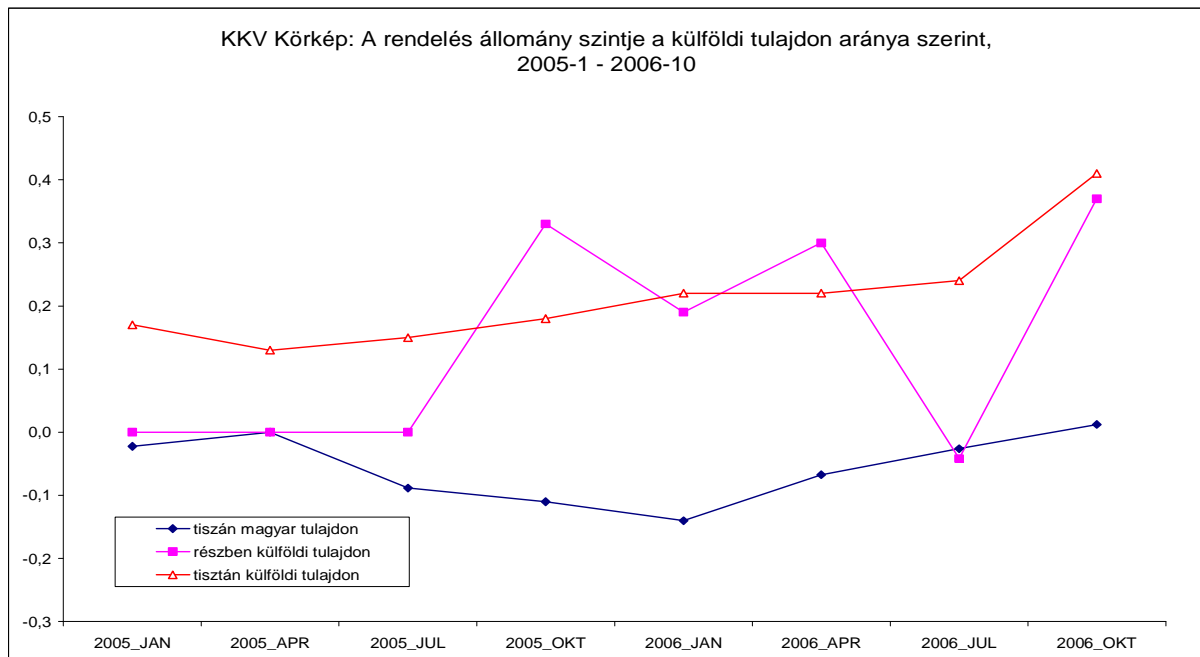
9. ábra: A rendelésállomány alakulása az export árbevételen belüli aránya szerint 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég alacsony, $+1$ -et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

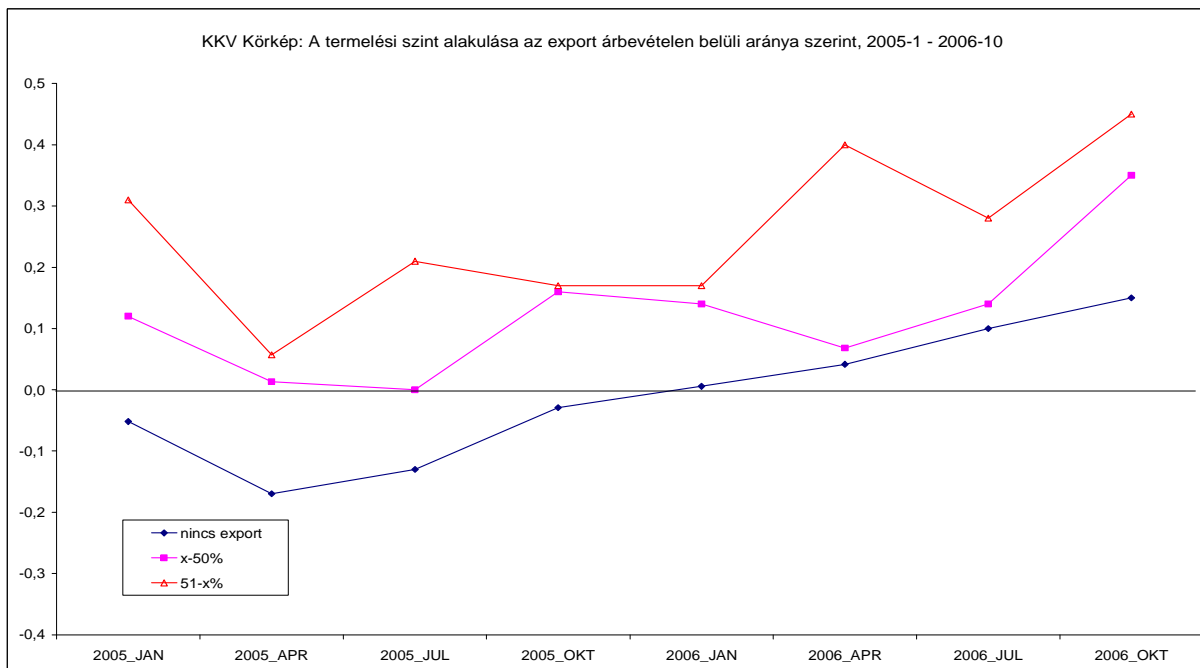
10. ábra: A rendelésállomány alakulása a külföldi tulajdon aránya szerint 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég alacsony, $+1$ -et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

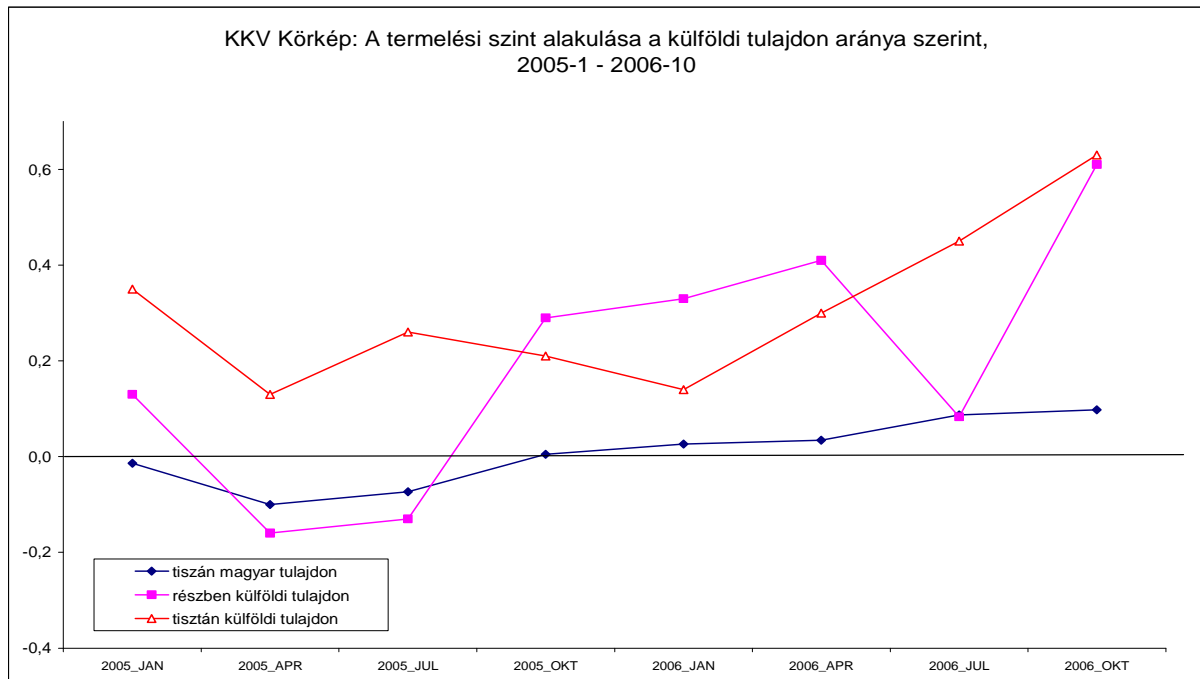
11. ábra: A termelési szint alakulása az elmúlt negyedévben az export részaránya szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég alacsony, $+1$ -et akkor, ha minden cég magas szintről számol be.

Forrás: GVI

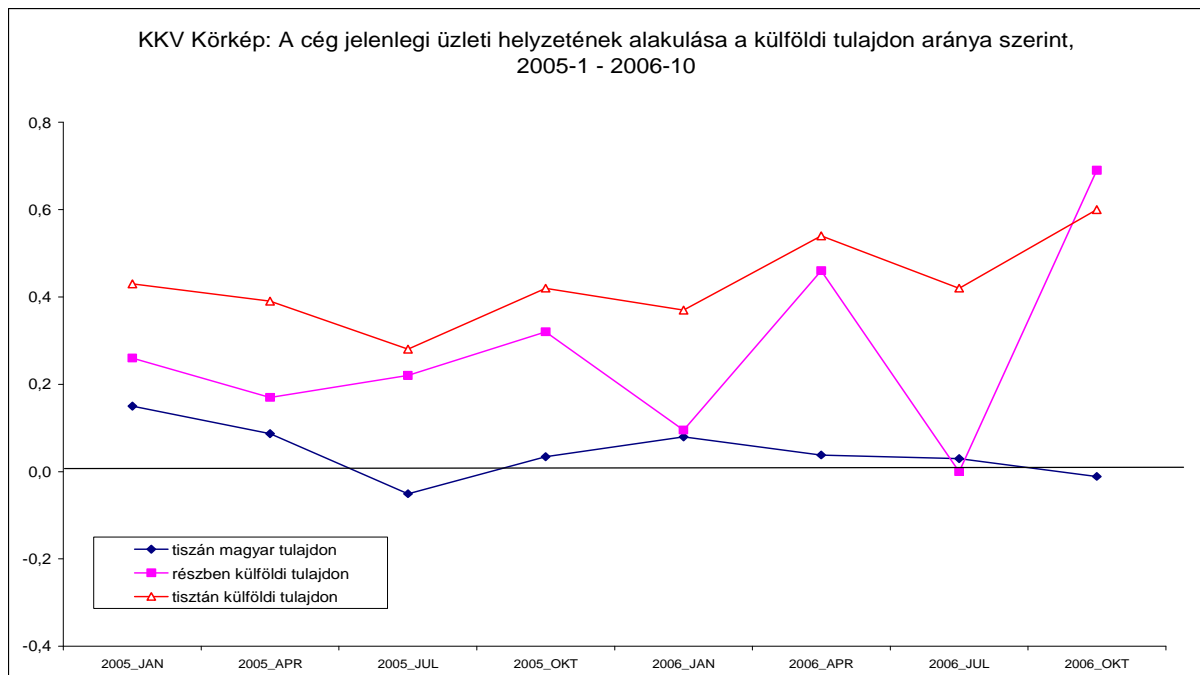
12. ábra: A termelési szint alakulása az elmúlt negyedévben a külföldi tulajdon aránya szerint, 2005.1 - 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég 'alacsony', $+1$ -et akkor, ha minden cég 'magas' szintről számol be.

Forrás: GVI

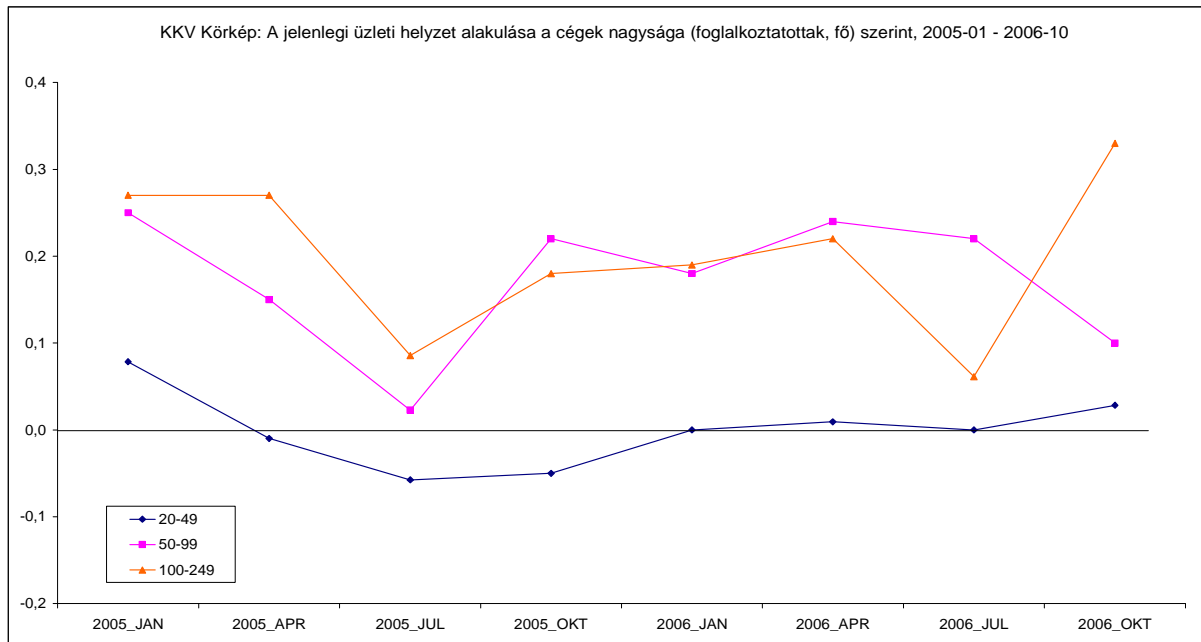
13. ábra: A jelenlegi üzleti helyzet alakulása a külföldi tulajdon aránya szerint, 2005.1 - 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

Forrás: GVI

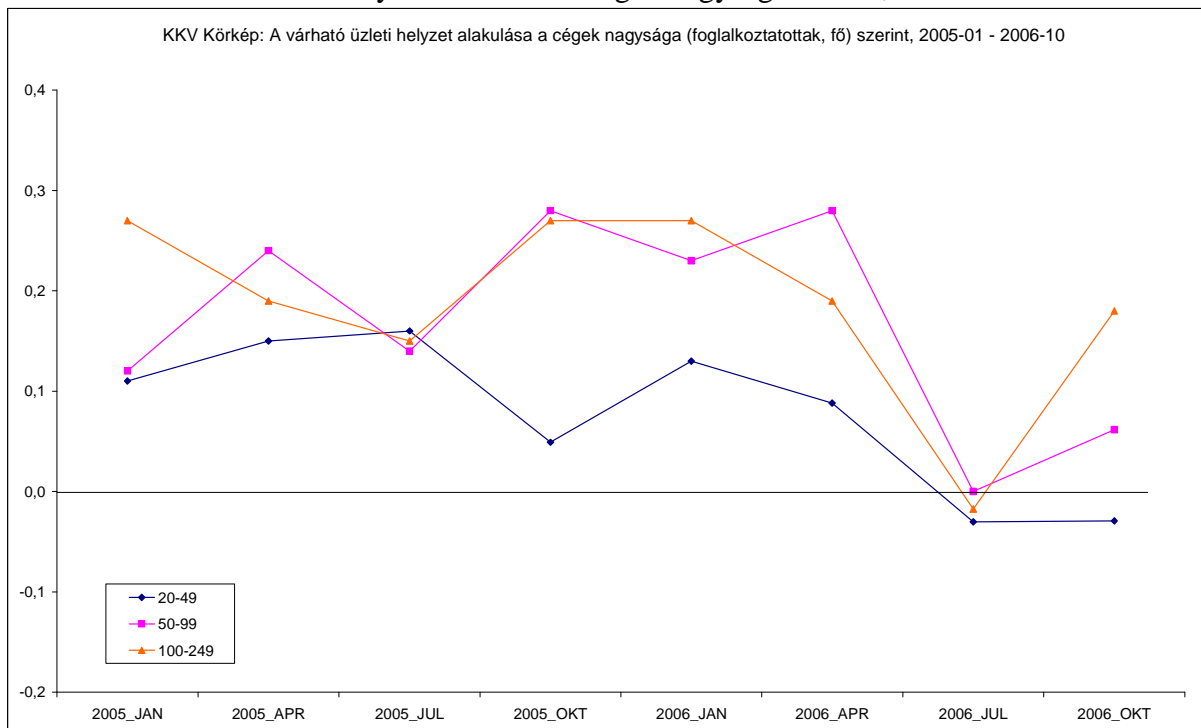
14. ábra: A jelenlegi üzleti helyzet alakulása a cég nagysága szerint 2005.1 - 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

Forrás: GVI

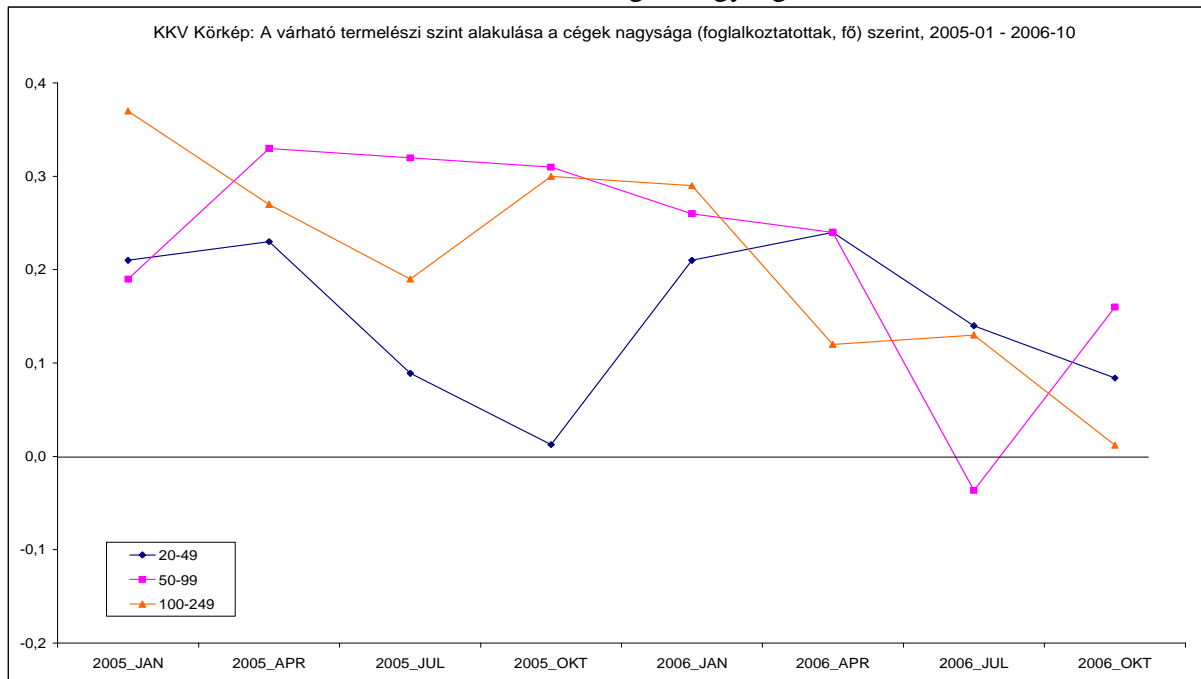
15. ábra: A várható üzleti helyzet alakulása a cégek nagysága szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

Forrás: GVI

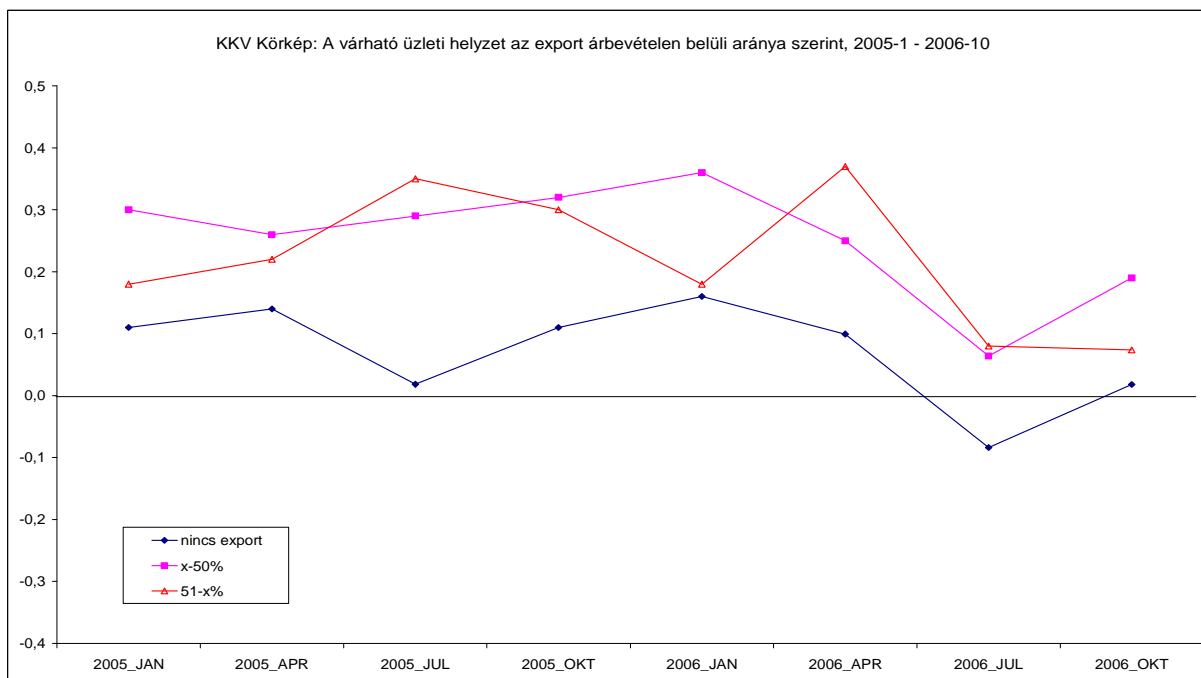
16. ábra: A várható termelési szint alakulása a cégek nagysága szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

Forrás: GVI

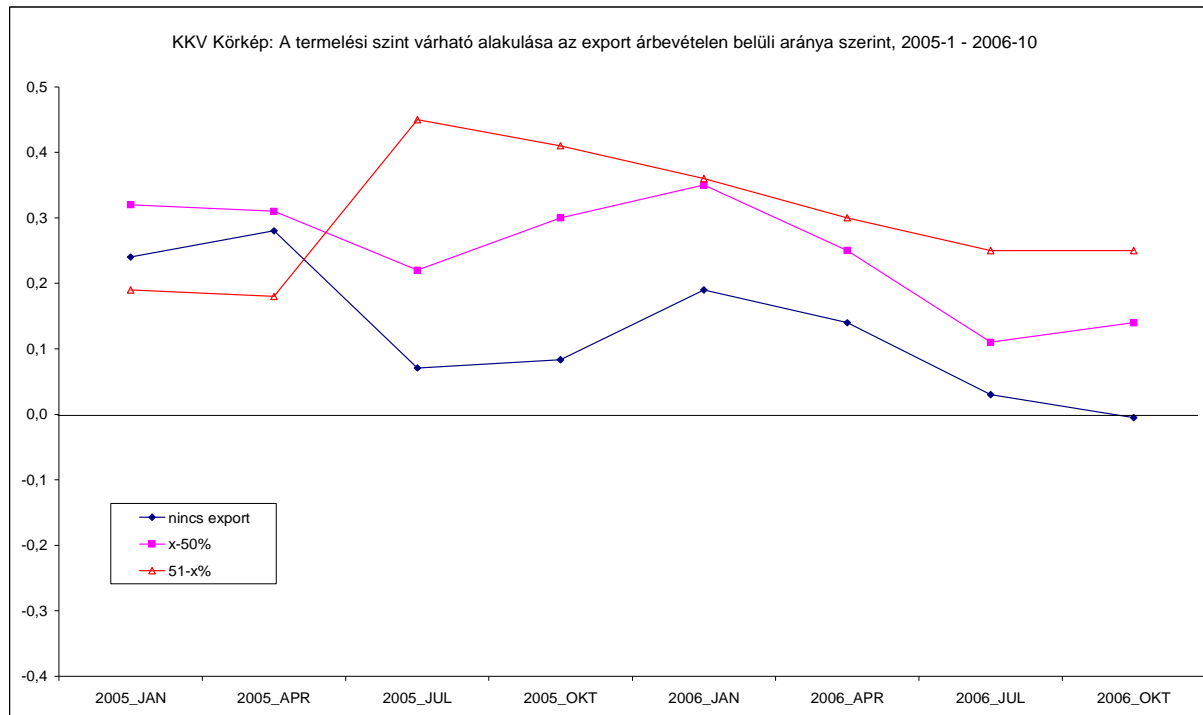
17. ábra: A várható üzleti helyzet alakulása az export részaránya szerint 2005.1 - 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

Forrás: GVI

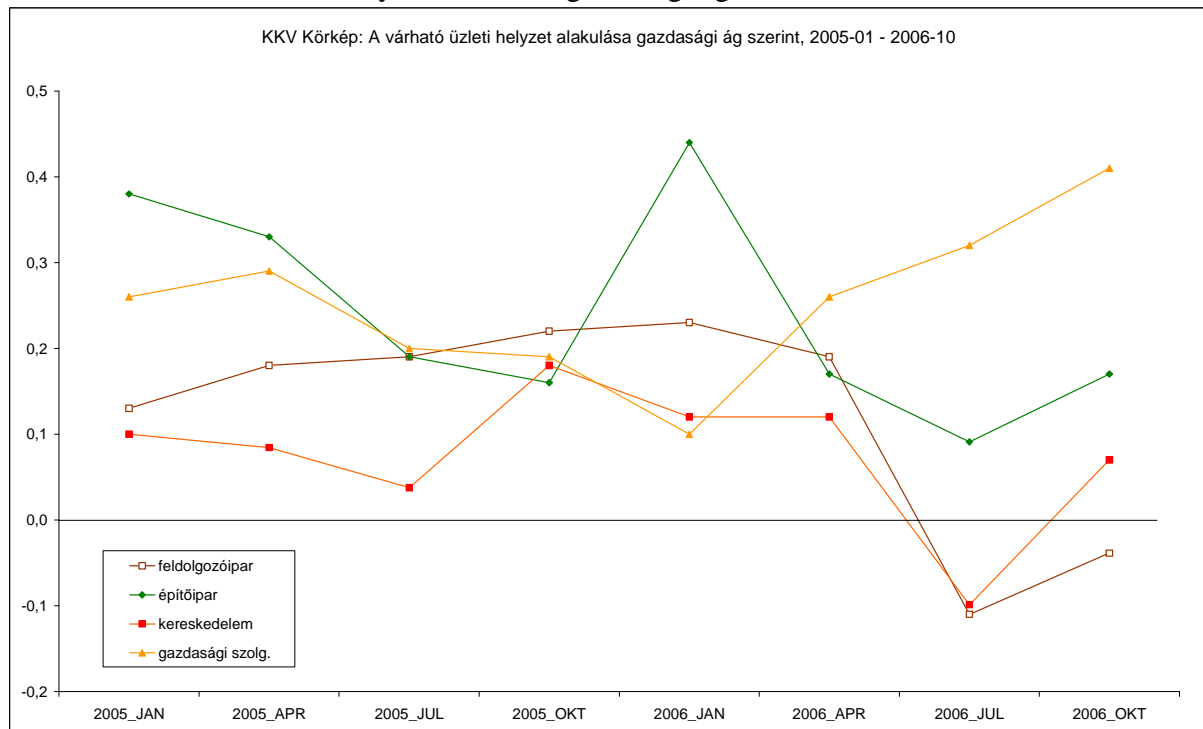
18. ábra: A várható termelési szint alakulása az export árbevételen belüli aránya szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

Forrás: GVI

19. ábra: A várható üzleti helyzet alakulása gazdasági ágak szerint, 2005.1 – 2006.10

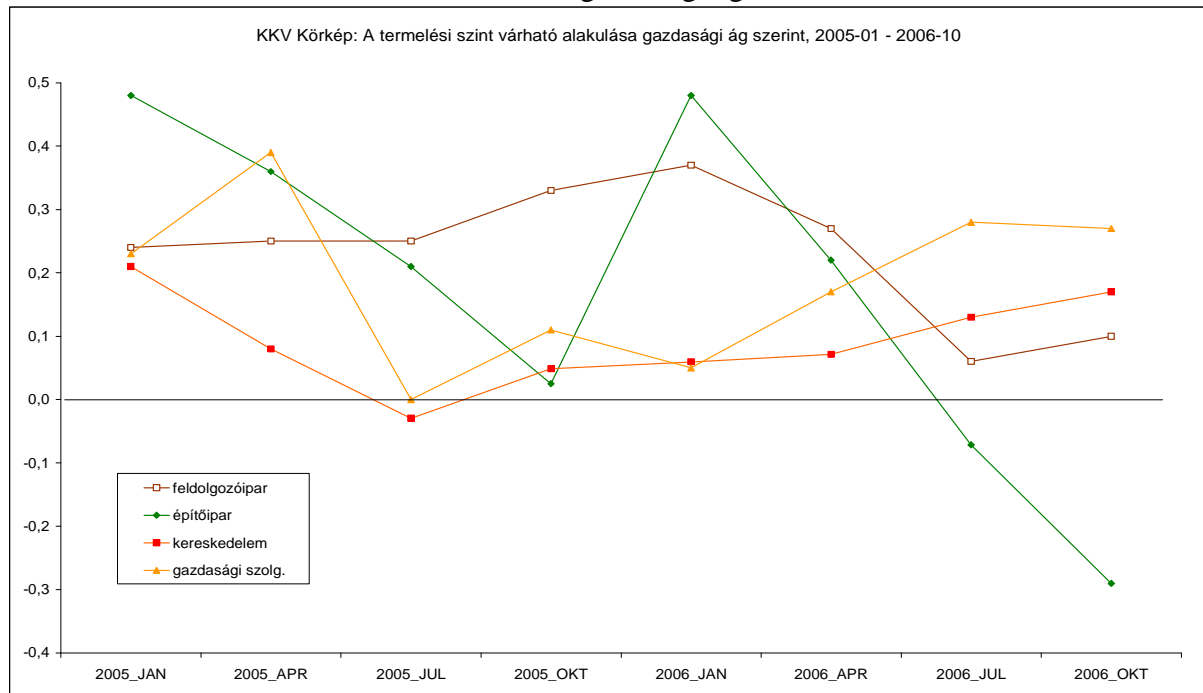

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

Forrás: GVI

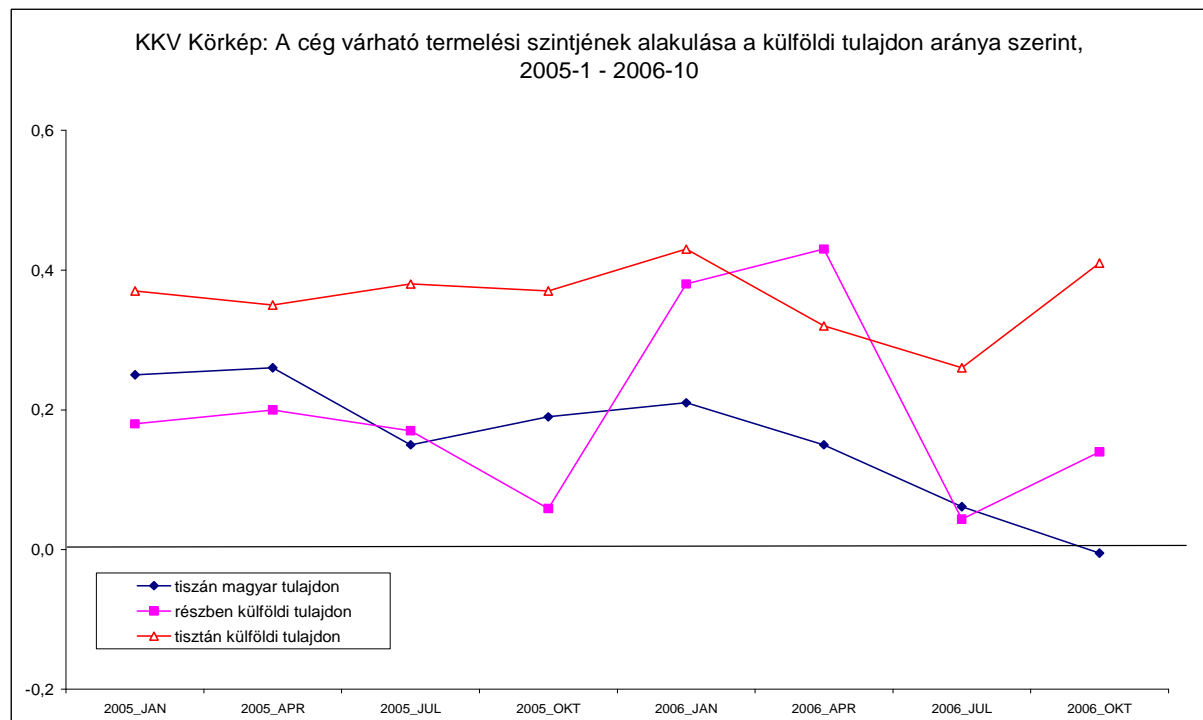
20. ábra: A várható termelési szint alakulása gazdasági ágak szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

Forrás: GVI

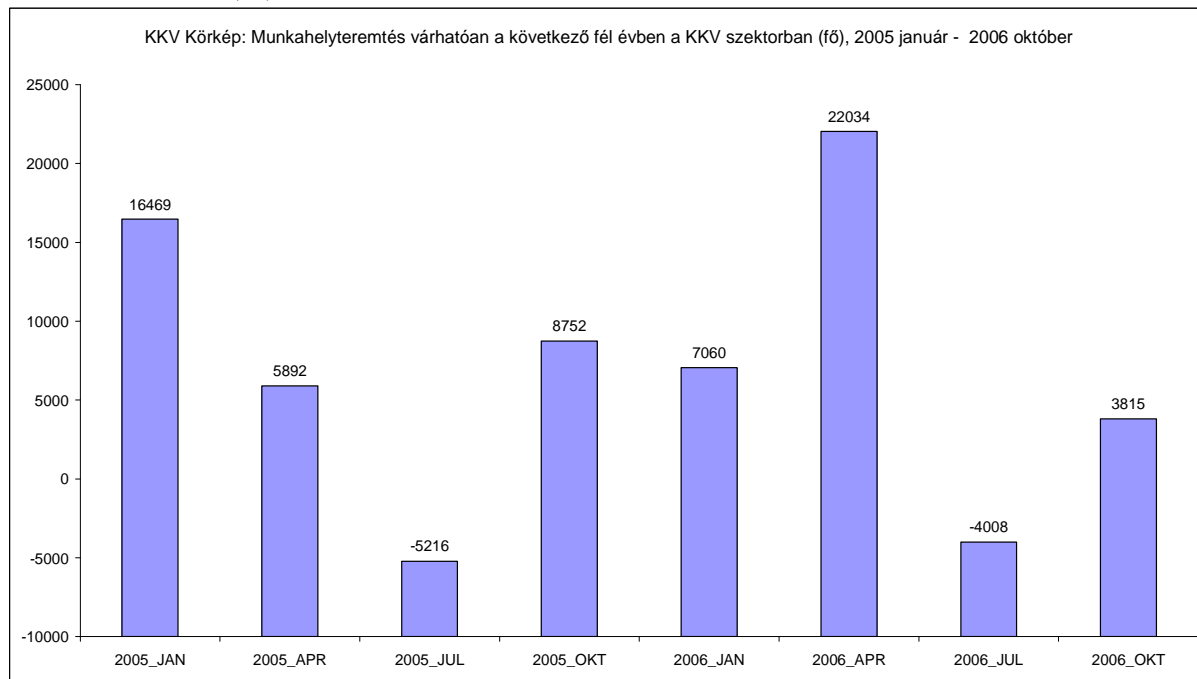
21. ábra: A várható termelési szint alakulása a külföldi tulajdon aránya szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég romlásról, $+1$ -et akkor, ha minden cég javulásról ad számot.

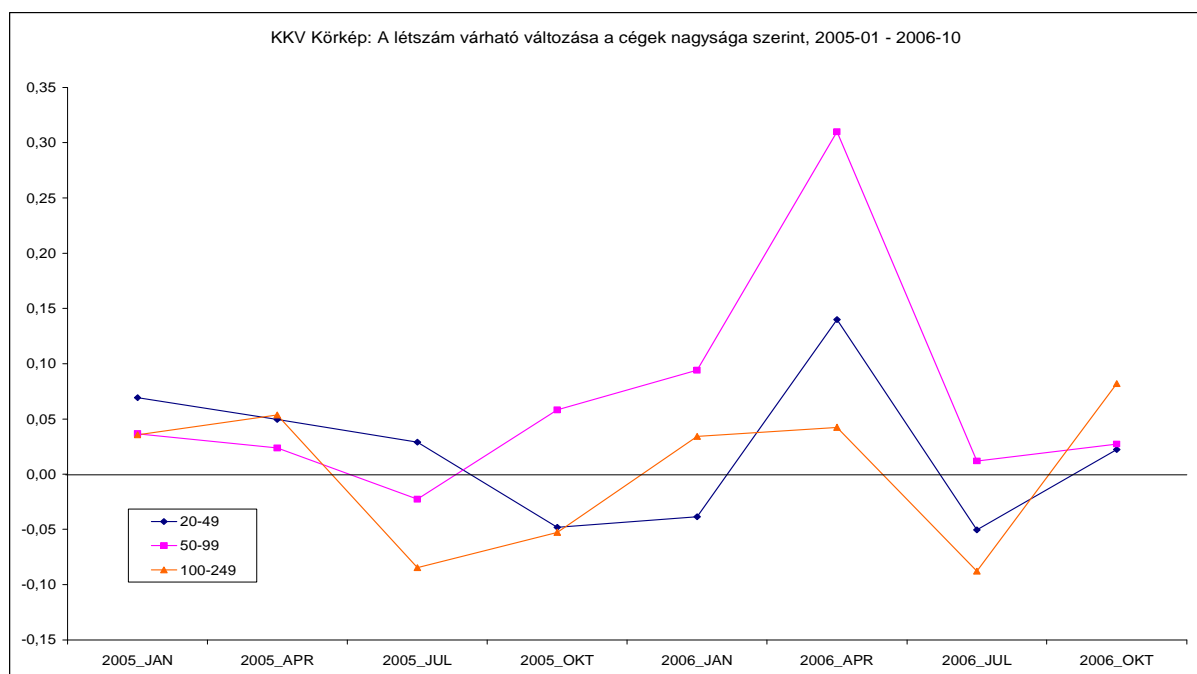
Forrás: GVI

22. ábra: Munkahelyteremtés (+) vagy munkahelyrombolás (-) várható rövid távú alakulása a KKV szektorban (fő), 2005.1 - 2006.10

Forrás: GVI

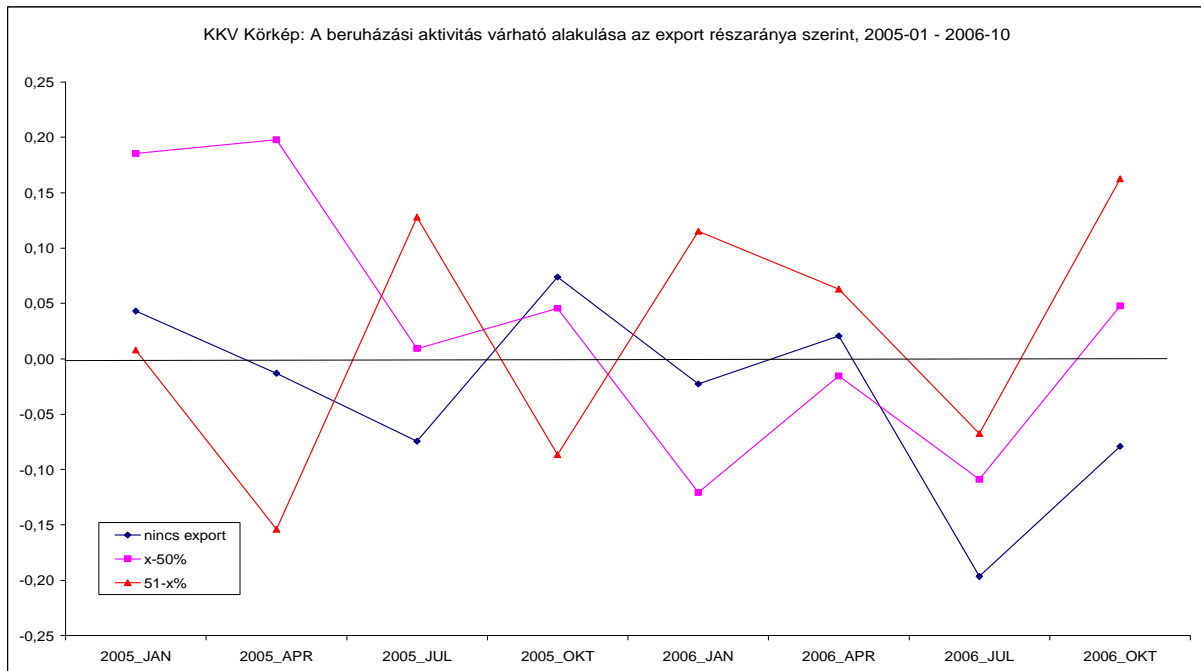
23. ábra: A létszám várható változása a következő fél évben a cégek nagysága szerint, 2005.1 - 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég csökkenésről, $+1$ -et akkor, ha minden cég növekedésről ad számot.

Forrás: GVI

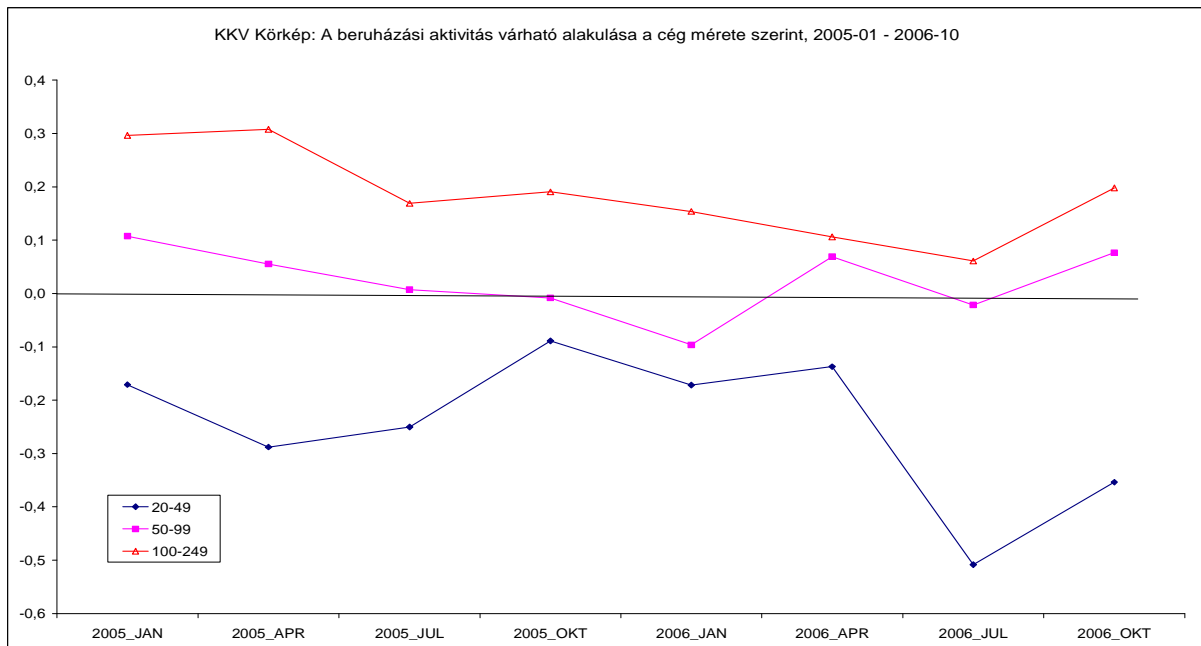
24. ábra: A beruházási aktivitás várható változása az export árbevételen belüli aránya szerint 2005.1 - 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és +1 közötti értékeket vehetnek fel. -1-et akkor, ha minden cég csökkenéssel, +1-et akkor, ha minden cég növekedéssel számol.

Forrás: GVI

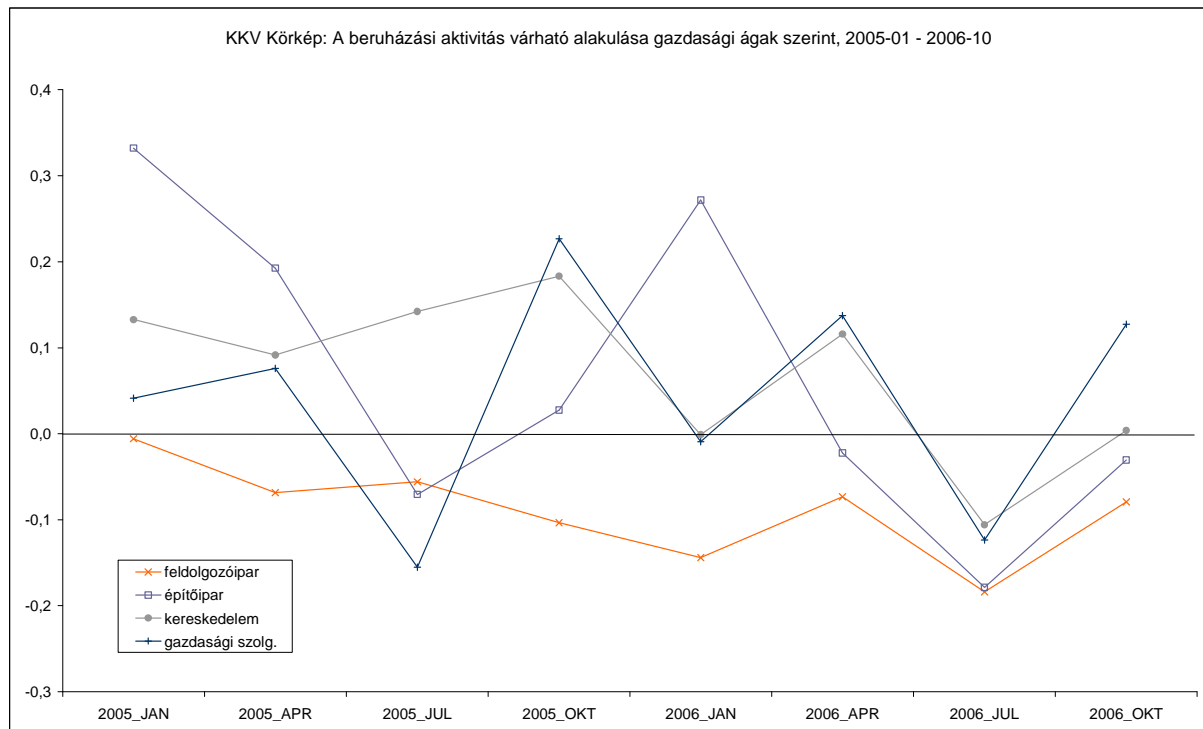
25. ábra: A beruházási aktivitás várható alakulása a következő fél évben a cégek mérete szerint, 2005.1 - 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és +1 közötti értékeket vehetnek fel. -1-et akkor, ha minden cég csökkenéssel, +1-et akkor, ha minden cég növekedéssel számol.

Forrás: GVI

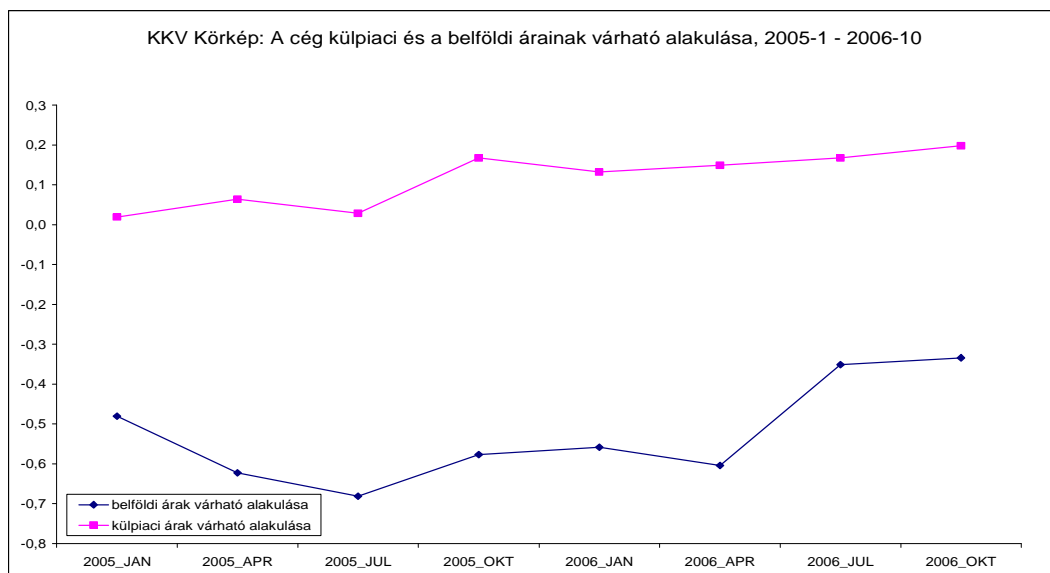
26. ábra: A beruházási aktivitás várható alakulása a következő fél évben gazdasági ágak szerint, 2005.1 – 2006.7

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég csökkenéssel, $+1$ -et akkor, ha minden cég növekedéssel számol.

Forrás: GVI

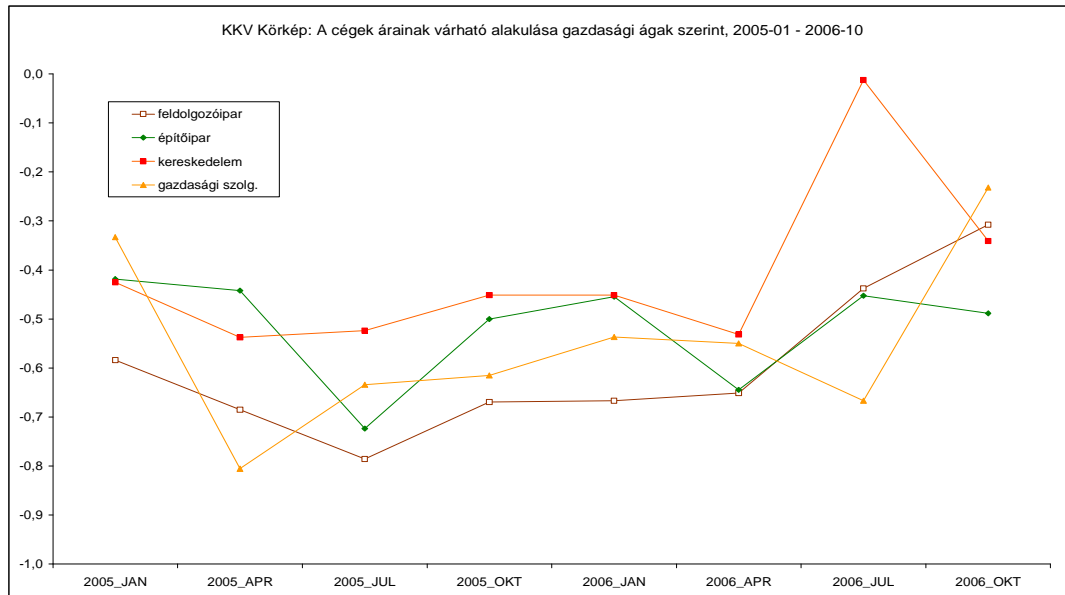
27. ábra: KKV Körtkép: A cégek árainak várható alakulása, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég az inflációnál kisebb mértékben emeli, vagy nem változtatja, vagy csökkenti árait, $+1$ -et akkor, ha minden cég az inflációt meghaladó ütemben tervezi növelni árait, és 0 -át akkor, ha várhatóan minden cég az inflációval megegyező ütemben növeli az árait.

Forrás: GVI

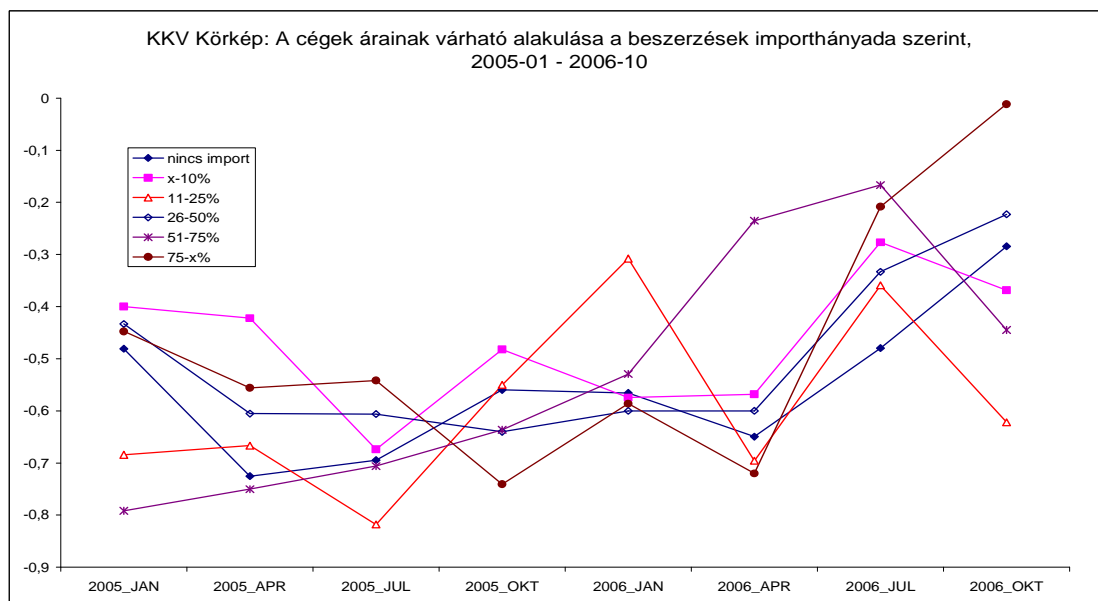
28. ábra: KKV Körtkép: A cégek belföldi értékesítési árának alakulása a gazdasági ágak szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég az inflációnál kisebb mértékben emeli, vagy nem változtatja, vagy csökkenti árát, $+1$ -et akkor, ha minden cég az inflációt meghaladó ütemben tervezi növelni árát, és 0 -át akkor, ha várhatóan minden cég az inflációval megegyező ütemben növeli az árát.

Forrás: GVI

29. ábra: KKV Körtkép: A cégek belföldi értékesítési árának alakulása a cég beszerzéseinek importhányada szerint, 2005.1 – 2006.10

Megjegyzés: az ábra y tengelyén az értékek -1 és $+1$ közötti értékeket vehetnek fel. -1 -et akkor, ha minden cég az inflációnál kisebb mértékben emeli, vagy nem változtatja, vagy csökkenti árát, $+1$ -et akkor, ha minden cég az inflációt meghaladó ütemben tervezi növelni árát, és 0 -át akkor, ha várhatóan minden cég az inflációval megegyező ütemben növeli az árát.

Forrás: GVI